

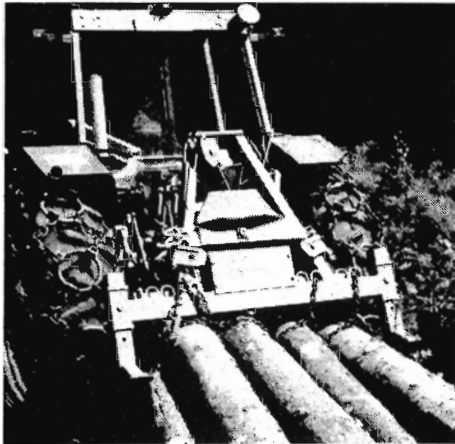
SKOVEN

1

JANUAR 1981

MÅNEDSSKRIFT UDGIVET AF DANSK SKOVFORENING

Kædesave, skovspil,
sikkerhedsudstyr, reservedele.
IMPORT . SALG . SERVICE

SANDVIK traktorspil med eller
uden radiomanøvrering. Det mest
udbrede og afprøvede
på det danske marked.

Leveres gerne gennem den
sædvanlige maskinleverandør.

Det anvendte radioudstyr er af fabrikat
GORM NIROS, der som det eneste fa-
brikat anvender den af Post- og Tele-
grafvæsenet til skovbrug tildelte fre-
kvens. Dette giver fuld sikkerhed for,
at intet fremmed signal kan starte spil-
let.

Importør

Fa. R. KEJLSTRUP

7362 Hampen . Tlf. 05 . 77 51 16

**Alle arter
skovplanter**

i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og
-planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning - Tlf. 05 - 65 12 11

**Paludans
Planteskole A/S**

Klarskov - 4760 Vordingborg
Telefon (03) 78 20 09

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen med
skovfrø og -planter.

Beskyt planterne
mod vildt og mus

Beskyt bevoksningerne
mod rodfordærver

DIANA SKOVTJÆRE

4840 Nr. Alslev - Tlf. (03) 83 44 96

Vore skoverfarne vognmænd udfører
med kranudstyrede lastvogne og laste-
evne 20-25 tons kørsel af:

RÅTRÆ i alle dimensioner
PYNTEGRØNT
TØMMER/TRÆLAST m.v.
i ind- og udland

**RØNNEDE
LAST A/S**

Industrivej 14, 4683 Rønnede
telefon 03 . 71 15 25

Vi er købere til bøg og ask samt lidt ege- og
elmekævlér

**HVALSØ NY SAVVÆRK OG
TØMMERHANDEL**

4330 Hvalsø

Tlf. (03) 40 81 36

Selekterende pileplanter

har store opgaver i den danske botanik,
mange arealer i vore skove kan med programme-
rede sorter nyttiggøres.

Stiklinger og planter
pr. 200 stk. .... kr. 600,00

Nordisk Pileavl

Byageren 11 - 2850 Nærum
Telf. (02) 80 03 50
Grundlagt 1928.

Bogen om Pii, udgivet 1945, pr. stk. kr. 25,- + porto.

**NHS TRÆ-
KLØVER**

fra kr. **3400.-**
excl. moms

!alt incl. moms 4148.-

Telefon (06)

85 55 22

**A/S Grindsted
Imprægnerings-
anstalt**

er køber af nåletræ til master

Grindsted tlf. (05) 32 08 55*

Mandskabsvogne

udført efter godkendte tegninger
af Direktoratet for statsskovbruget,
Det Danske Hedeselskab samt
Skovbrugets Arbejdsgiverforening

AILER HØRMANN ApS

Ballebygade 10-18,
8600 Silkeborg,
telefon 06 - 85 51 78

Planter til skov og hegn

PETER SCHIØTT'S PLANTESKOLE

7361 Ejstrupholm -
Tlf. (05) 77 25 52

Tilsluttet Herkomstkontrollen med
skovfrø og -planter.

**Tænk venligt
på Deres
medarbejders
sikkerhed og
velbefindende
i kulden ...**

Lad installere en REFLEKS OLIEOVN
eller REFLEKS OLIEKOMFUR
— vi har modeller, der passer til enhver
skurvogn.

Refleks

Lørup - 5750 Ringe - Tlf. (09) 67 12 68

SKOVPLANTER

i bedste provenienser, prima kvaliteter, et righoldigt sortiment,
store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret
er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på
Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

6230 Rødekro - Tlf. (04) 66 29 33 - Danmark

Skovværktøj - Sikkerhedsudstyr

„RAKET” arbejdstøj, blå m. orange skulderparti, meget
slidstærkt. - Bukser m. indlagt 8 lag nyloncord.

„LAMINO” og „ROBUST”
hjelme type B.
Hvid og orange.
Bedste godkendte
skovarbejderhjelme.

- sendes over hele Danmark!
- altid først med det sidste!

MOTOR-Skovservice

EGON JENSEN

Nørretorv 2 v/ Strandgade - 7100 Vejle - Tlf. (05) 82 12 12

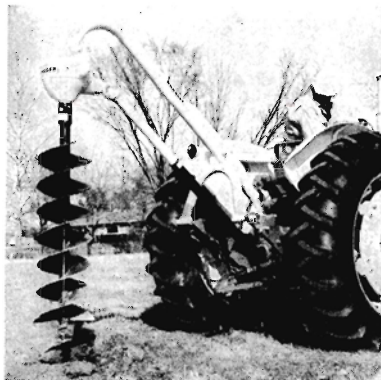
SKOV- OG LÆPLANTER

Prisliste sendes gerne.

Planteskolen er tilsluttet
Herkomstkontrollen
med skovfrø og planter.

Årestrup Planteskole

v/ K. Christensen
Årestrupvej 162
7470 Karup
Tlf. (06) 66 17 90

DANUSER jordbor

Hvor der skal foretages indhegning af skove - nyplantninger - marker - parker - plantning af træer og buske - rejsning af master og meget mere - udføres boring af huller hurtigst og mest økonomisk med de verdenskendte DANUSER jordbor.

De enkelte bor er med udskiftelige hær-
dede boreskær og med udskiftelige bore-
spidser af smedet og hærdet stål.

● PASSER TIL ENHVER
TRAKTOR MED
TREPUNKTSOPHÆNG

● OVERALT

AARUP - FYN

TELF. (09) 43 13 03

Forstplanteskolen, Verringe

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet.

Forlang prisliste

Indehaver: **Ole van Tol**

Tlf. (09) 75 12 88

ASKETRÆ

SKOVHASTRUP TRÆINDUSTRI ApS

4330 HVALSØ . TLF. (03) 40 80 33

Køber af asketræ i store og små dimensioner. (Småkævler med diameter ned til 25 cm har altid interesse).

Kassetræ af nåletræ købes

ALDERSLYST SAVVÆRK OG
SILKEBORG EMBALLAGEFABRIK

v/ brødrene Møballe
8600 Silkeborg - Tlf. (06) 82 01 21

John Rolskov's Planteskole I/S

Sønder-Vissing, 8740 Brædstrup
Telefon (05) 75 40 53

SKOVPLANTER
i gode provenienser,
samt planter
til rekreative formål m.v.

Prisliste tilsendes efter ønske.

Skovplantekulturerne står under
Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter.

Siden 1896

Hjortsø Planteskole

Svebølle - Tlf. 03 - 49 30 20* og 03 - 49 30 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Til alle skovejere!

Skovning, plantning
og klipning af grønt.
Det klarer:

Fyens Skoventreprise.

Fyens Skoventreprise

v/ Henning Nielsen

Svendborgvej 339 . 5600 Fåborg
Tlf. (09) 24 21 38 - bedst aften.

Kristtjørns- planter

kan leveres forår og efterår.
Planter med klump og lærred.

**CHR. PEDERSENS
PLANTESKOLE**

5400 Bogense - Tlf. (09) 81 13 60

JUNKKARI FLISHUGGER

BILLIG OG ROBUST

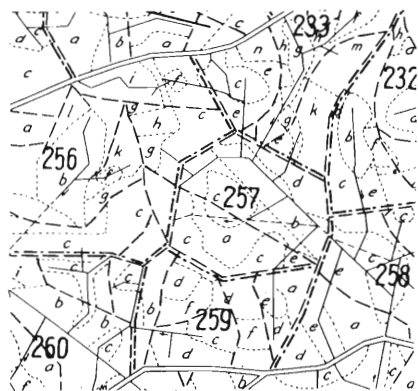

Stiva

VADGAARDSVEJ 42
2860 SØBORG
TLF. (01) 56 10 60

SKOVEN's

annoncer kommer ud
til den største
forstlige læserkreds.

Driftsplanlægning
Nyetegning og revision
af skov- og godskort
Opmåling af stående vedmasse
Kalkulation af tilvækst og hugst

DANSK SKOVFORENING
(01) 24 42 66

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888
Kerteminde . Telefon (09) 32 15 15

SKOVE - PLANTAGER

Salg formidles.

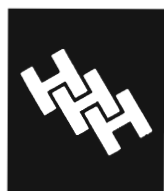

Statsaut. ejendomsmægler M.D.E.

T. Bjerregaard

Givskud 7300 Jelling - Tlf. 05 - 73 01 34

Der er mange
gode grunde
til at have sin
Skovbrands-
forsikring i

**HAFNIA
HAAND I HAAND**

Holmens Kanal 22
1097 København K.
Tlf. 01-131415

KULHUSE SAVVÆRK

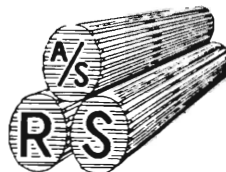
HANS O. LINDBERG A/S
KULHUSE - 3630 JÆGERSPRIS

BØG - POPPEL

I kævler købes til markedspris mod kontant afregning.
INDKØB: (01) 11 92 11
SAVVÆRK: (02) 33 09 99

IMPORT - EKSPORT - LØNSKÆRING
DANSK OG UDENLANDSK HÅRDTTRÆ

RØDEKRO SAVVÆRK A/S

6230 RØDEKRO

Vi er købere til et årsforbrug af:

BØG : 6.000 m³
EG : 6.000 m³
ASK : 3.000 m³
AHORN : 500 m³

INDKØB telf. 04 - 66 29 55
04 - 66 20 52 (aften)

Kursuskalenderen

Rekvirer detaljeret kursusprogram.

Landbrugstraktoren i skovbruget, dens udrustning og vedligeholdelse

Tirsdag den 17. februar 1981
Gulerodshuset, Stenskov v. Fensmark.

Tirsdag den 24. februar 1981
Glamsbjerg Hotel.

Tirsdag den 3. marts 1981
Hovborg Kro.

Tirsdag den 10. marts 1981
Rold Gl. Kro, Arden.

Varighed: 1 dag.

Målgruppe: Arbejdsledere, der har ansvaret for en større eller mindre maskinpark. Gennem kurset opnår deltagerne indgående kendskab til den tekniske og ergonomiske skovtilpasning, der er nødvendig og/eller mulig på landbrugsstraktoren.

Tilmelding: Senest 14 dage før kursusdagen.

Max. deltagerantal: 25.

Evt. aflysning af et kursus vil ske umiddelbart efter tilmeldingsfristens udløb, såfremt der ikke er tilstrækkelig tilslutning.

Terræntransport med hydraulisk tang, anvendelse, præstation og økonomi

Tid og sted:

Tirsdag den 17. marts 1981
på Sjælland i samarbejde med et distrikt.

Tirsdag den 24. marts 1981
Jylland, nord, i samarbejde med et distrikt.

Tirsdag den 31. marts 1981
Jylland, syd, i samarbejde med et distrikt.

Varighed: 1 dag.

Målgruppe: Traktorførere og arbejdsledere, der anvender hydrauliske tænger. Gennem kurset forøges traktorførernes og arbejdslederens viden om de hydrauliske tængers brug og vedligeholdelse for derigennem at forbedre tangens udnyttelse og sænke transportomkostningerne.

Tilmelding: Senest 14 dage før kursusdagen.

Max. deltagerantal: 25.

Evt. aflysning af et kursus vil ske umiddelbart efter tilmeldingsfristens udløb, såfremt der ikke er tilstrækkelig tilslutning.

Kontakt Skovteknisk Institut for yderligere oplysninger og tilmelding.
Tlf. (01) 24 42 66 (*Inge Ryde*).

Fhv. skovrider *Knud Oldenburg*, som indtil 1942 var skovrider i Hedeselskabet, er den 30. december 1980 afgået ved døden i en alder af 80 år. Efter sin fratrædelse i Hedeselskabet blev Oldenburg ansat i entreprenørfirmaet *Christiani & Nielsen*, først i Uganda og senere i Kenya, og beskæftigede sig der med forstforbedring og uddannelse af den indfødte befolkning.

Godsejer *Allan Aage Hastrup* er pr. 1. januar 1981 udnævnt til hofjægermeister.

Skovrider og godsforvalter *Christian Smith*, tidligere Corselitze skovdistrikt, fylder 80 år den 5. februar 1981.

Fortsat tilskud til læplantning

Ordringen for tilskud til læplantning fortsætter efter 31. marts 1982, der ellers var sat som sluttidspunkt for de nu gældende regler.

Samtlige partier i Folketinget, med undtagelse af Fremskridtspartiet, er i Landbrugsudvalget gået ind for et forslag fra landbrugsminister Poul Dalsager om en sådan fortsættelse.

Siden 1976 er der plantet 700-1000 km læhegn årligt, men efterspørgslen har på det seneste overhalet kapaciteten. Ministerens forslag tilsigter derfor, at der kan plantes op til 1.250 km læhegn årligt i regeringens beskæftigelsesfremmende foranstaltninger.

Den samlede, langsigtede behov for nyplantning og for udskiftning af ældre enrækkede læhegn med flerrækkede er opgjort til omkring 45.000 km.

Efter „Landsbladet“ 9.1.81.

CYPRES KØBES

i større partier som selvklip over hele landet; helst i partier på mindst 5000 kilo. Vores kapacitet 50-70 tons pr. måned. Kontant afregning.

JØRGEN HANSEN

Moeshøj
8550 Ryumgaard
Tlf. (06) 37 92 22

STORMFALD

Alt stormfald oparbejdes i Jylland.

Jysk Skov-Service ApS

Tlf. (06) 61 35 59
Tlf. (06) 61 21 20
Tlf. (06) 63 85 79

*Som formand for Dansk Skovforening mødte jeg til
kuren på Christiansborg den 6. januar og udtrykte overfor*

HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

medlemmernes allerunderdanigste ønsker om et godt nytår.

*Hendes Majestæt pålagde mig at bringe medlemmerne sin tak
og hilsen med ønsket om alt godt i det nye år.*

V. Bruun de Neergaard.

Betænkning om formue- beskatning af skove og fredede bygninger

Det under miljøministeriet nedsatte udvalg til behandling af beskatningsreglernes sammenhæng med fredningslovgivning og skovlovgivning har nu afgivet sin betænkning, som er blevet et omfattende værk på ialt 292 sider.

En af grundene til at værket er blevet så omfangsrigt er, at man har benyttet lejligheden til at udarbejde en grundig baggrundsredegørelse, både for fredede bygninger, for skove og for kombinerede skov- og landbrugsejendomme. For skovbruget er det navnlig interessant, at der er kommet et aktuelt afsnit om skovbrugserhvervets omfang og betydning, herunder den private skovsektors betydning, om skovlovgivning og skovpolitik, om statens tilsyn med de private skove, om privatskovbrugets økonomi og om de gældende beskatningsregler, om samspillet mellem skovpolitik, skovøkonomi og beskatning, og endelig om de til generationsskifte knyttede problemer. Endvidere er der foretaget en værdifuld gennemgang af udenlandske løsningsmodeller.

Herefter har udvalget i sin betænkning gennemgået en lang række mulige måder at løse problemerne på. Disse løsningsmodeller er nærmere omtalt i en artikel inde i bladet. Mest interesse knytter der sig naturligvis til udvalgets indstilling, som i korthed er følgende:

For skovenes vedkommende har et flertal af udvalget indstillet, at der i ligningslovens § 5 indføres en begrænset ret for ejere af fredsskov over 50 ha til nedslag efter ansøgning i formueskat ud over 60%. Retten begrænses til den formueskat, der kan henføres til skovenes friværdi. Dette betyder, at rene skovejendomme med lav forrentning i princippet kan fritages for formuebeskatningen.

Flertallet har endvidere indstillet, at generationsskifte gøres til genstand for yderligere overvejelse ud fra de særlige forhold, der gælder for skovdrift, herunder især at udbyttet af en generations investeringer i skovdrift normalt høstes af en senere generation.

I forbindelse hermed indstilles til

Beskatningsreglernes sammenhæng med fredningslovgivning og skovlovgivning

Betænkning
afgivet af det af miljøministeren
under 2. juli 1980 nedsatte udvalg

Betænkning nr. 909
Miljøministeriet, København 1980

overvejelse, om staten bør gå mere aktivt ind i skovhandelen. Et mindretal i udvalget (skattedepartementets 2 medlemmer) finder det generelt betænkeligt at gennemføre lettelser i formuebeskatningen for et enkelt erhverv, mindretallet foretrækker direkte støtte. Såfremt der alligevel ønskes en lettelse i formuebeskatningen af skov, foretrækker mindretallet en løsning, hvorefter skovejendommens friværdi (ejendomsværdi ÷ prioriteter) nedskrives med en fast faktor forud for dens optagelse i formueopgørelsen til beskatning. Mindretallet er, uanset at særlige problemer for skove erkendes, tillige betænkelige ved at foreslå skovbrugets generationsskifteproblemer behandlet uafhængigt af andre erhverv. For de kombinerede skov- og landbrugsejendomme har udvalget ikke kunnet pege på løsninger egnet til umiddelbar gennemførelse og foreslår derfor, at overvejelser om samfundets bevaringsinteresser i disse kombinerede ejendomme fortsættes.

For de fredede bygninger har et flertal af udvalget indstillet, at tilskud til bygningsarbejder på fredede bygninger fritages for indkomstbeskatning, at der efter særlige regler indrømmes fradragret for udgifter til bygningsbevaring, at der ved vurdering af en ejendom med fredede bygninger tages hensyn til fredningen ved fastsættelse af grundværdien, og endelig har et enigt udvalg indstillet, at der gives kommunerne hjemmel til efter ansøgning fra ejeren at indrømme hel eller delvis fritagelse for grundskyld for ejendomme med fredede bygninger.

Dansk Skovforenings indstilling vedrørende formuebeskatningen er tidligere aftrykt i SKOVEN (nr. 11, 1980). Det skal blot her gentages, at vi i Dansk Skovforening er principielt modstandere af formuebeskatning af skov, men at vi såfremt formuebeskatningen oprettholdes ønsker et effektivt skatteloft og en vurdering af skove, der tager udgangspunkt i skovenes erhvervsmæssige afkastningsevne.

I udvalgets indstilling er vore ønsker ikke direkte imødekommet, men der er dog tale om lempelser for skovbrugets vedkommende, og dette er naturligvis bedre end ingenting. Problemerne for de kombinerede skov- og landbrugsejendomme (som faldt uden for udvalgets kommissorium) bliver imidlertid desværre ikke løst, idet der fortsat vil være tilfælde, hvor der skal betales over 100% af den skattepligtige indkomst i personlig skat.

Skovforeningen kan ganske tilslutte sig udvalgets bedømmelse af skovbrugets særdeles vanskelige generationsskifteproblemer. Det er bydende nødvendigt, at man snarest tager disse problemer op til nærmere overvejelser.

For de rene skovejendomme vurderer vi fra Dansk Skovforenings side udvalgets flertalsindstilling ret positivt. Vi kan acceptere, at nedslaget i formuebeskatningen skal ske efter ansøgning, og at der i denne forbindelse stilles krav om fredskovspligt.

Vi er også enige med udvalgets flertal i, at det ikke er nødvendigt med yderligere krav til skovdriften, og at der ikke er behov for yderligere tilsyn fra det offentlige. Hvad angår udvalgets indstilling om, at man bør overveje, om staten skal gå mere aktivt ind i handelen med skov, vil vi fra Dansk Skovforening gerne bemærke, at staten allerede opkøber skov i følge andre bevillinger, således at man fra det offentlige ved yderligere bevillinger, vil kunne erhverve en meget betydelig del af de skove, der hvert år udbydes til salg. De skattemæssige og driftsøkonomiske konsekvenser heraf har udvalget ikke behandlet i sin betænkning.

Også i mindretallets løsning, ifølge hvilken en skovejendom kun skulle indgå med en vis procentdel af friværdien ved opgørelsen af den skattepligtige formue, er der positive elementer. Forslaget minder lidt om det af Dansk Skovforening fremsatte forslag, efter hvilket kun skovenes erhvervsmæssige værdi skulle beskattes. Men hvor mindretallet arbejder med en generel politisk fastsat procentsats, er der i Skovforeningens forslag i højere grad taget hensyn til det enkelte skovbrugets erhvervsmæssige vilkår. Endelig stilling til mindretallets forslag kan man naturligvis først tage, når der foreligger mere konkrete oplysninger om, hvor stor en del af friværdien, der skal indgå i den skattepligtige formue. Hvad der i den sidste ende bliver resultatet af udvalgets arbejde, er imidlertid svært at bedømme på nuværende tidspunkt.

Betænkningen vil nu blive nærmere studeret af de interesserede politikere, hvorefter der kan forventes fremsættelse af lovforslag.

V. Bruun de Neergaard.

Litteratur:

Skarven

KJELD HANSEN: Skarven. Illustreret med fotos af Erik Thomsen og tegninger af Jens Gregersen. Skarv's ornitologiske serie. Redaktion: Tommy Dybbro og Jon Fjeldså. Holte 1980. 96 s. Pris incl. moms 74,50 kr. (Ved abonnement på serien er prisen 56,- kr. incl. moms).

Kun rovfuglene og blandt dem endda kun de største, ørnene, har gennem de sidste 200 år været lige så forfulgte som skarverne. Fuglene er udryddet i mange lande, og i de fleste lande har de kun forsvindende små bestande tilbage.

Kjeld Hansen skriver, at idag er der dog en afgørende forskel: Rovfuglene har fået fred, mens skarverne stadig forfølges. De beskydes i yngletiden, og deres redetræer fældes.

Den art, der bygger kolonier i Danmark, er *Mellemskarven*. Der findes 3 kolonier, der alle er i fremgang: i 1980 tæller bestanden 2010 par. - *Storskarven* er i Danmark ret almindelig som træk- og vintergæst i de fleste farvande. - *Topskarven* er en meget sjælden, men dog regelmæssig gæst i Danmark.

Bogen beskriver skarvens livsvaner, hvad den spiser, yngleforhold, årets gang i skarvkolonien på Vorsø etc. Den er forsynet med talrige glimrende fotografier og tegninger og er af samme høje kvalitet, som „Skarv's bøger plejer at være.

Kjeld Hansen skriver, at „Bogen er ikke et forsvarsskrift, men et forsøg på at lægge alle relevante oplysninger frem om en forfulgt fugl. Men vi skal ikke lægge skjul på, at vi mener, skarven har ret til at eksistere. Samme ret som alle andre levende skabninger her”.

P.H.

Folk og Flora

BRØNDEGAARD, V. J.: Folk og Flora. Dansk Etnobotanik. 4 bd. Rosenkilde og Bagger. 1980. 403 s. Bogladepris 232,60 moms incl.

Sidste bind i serien: „Folk og Flora” foreligger nu: et smukt og anseligt bogværk med store mængder oplysninger og et væld af udmærkede - til dels historiske billeder.

I dette bind, hvor planter af bl.a. nat-skyggefamilien, maskeblomstrede, ru-bladede, kurvblomstrede m.m. omtales, findes bl.a. en omtale af ask. Oplysningerne om ask er talrige vedr. veddets anvendelse, lægemidler, traditioner og sagn, navngivne træer, brandtræer etc.

Et senere afsnit „Træer” giver oplysninger om mange særprægede og specielle træer, skæbnetræer, brandtræer m.m. - Anden overtro -spådomme - Tro, sagn, eventyr m.m. - Hultræer - Hugstregler - Anvendelse af træ - Varsler - Gåder, talemåder, ordsprog. - Prosa og poesi. Kort sagt lidt om alt.

P. Hbg.

Litteratur:

Forstordbog

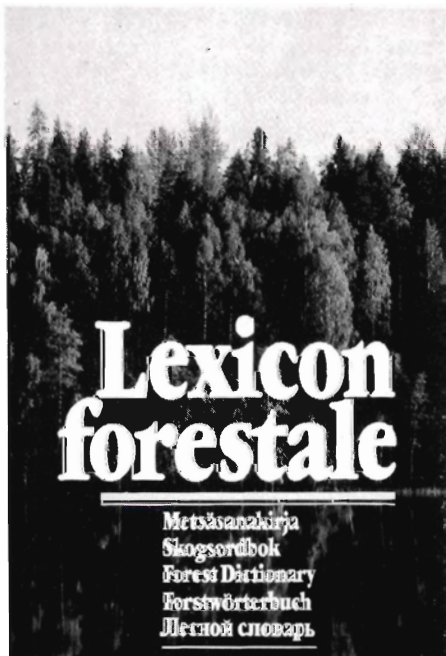
Finska Forstsamfundet: Lexicon Forestale. Finsk-svensk-engelsk-tysk-russisk. Helsingfors (Werner Söderström Oy) 1979. 592 s. 350 F.Mk.

Svensk er skovens sprog i Norden; har man lært sig de svenske fagudtryk, har man også adgang til verdenssprogernes forstlige terminologi. Med *Lexicon Forestale* har Finska Forstsamfundet åbnet en dør mellem det nordiske sprogområde og verden udenfor og stillet en stor skovl for døren, så man selv kan grave sig frem til det rigtige ord på finsk, svensk, engelsk, tysk eller russisk.

Lexicon Forestale er inddelt efter emner i ti kapitler, hvorefter følger svensk, engelsk, tysk og russisk register. Den forstlige ordliste omfatter 7792 finske opslagsord, de øvrige kapitler tilsammen 1790 (træarter, karplanter, mosser, lav, svampe og bakterier, vertebrater, invertebrater, mål og vægt, institutioner, organisationer og foreninger). Indgangssproget er finsk undtagen i kapitlerne om flora og fauna, som er ordnet efter de latinske navne. Alle opslagsord er nummereret fortløbende fra nr. 1 til nr. 9582 med tydelige, fede typer. Ved hjælp af det tilsvarende nummer i et af registrene kan man ubesværet af kapitelinddelingerne og finsk alfabetisering finde frem til den ønskede term. En god løsning på den flersprogede ordbogs dilemma, nødvendigheden af et godt kendskab til indgangssproget.

Lexicon Forestale er den mest omfattende, overskuelige og brugervenlige forstordbog, som hidtil er udgivet til glæde for det nordiske sprogområde.

Jane Vibe.

Planter til salg

65.000 stk. 2/0 Nordmannsgran (Tyrkiet)

15.000 stk. 2/0 Nobilis (USA)

sælges samlet 650,- kr./1000 stk. leveret.

BØRGE MORTENSEN

Årupvej 45 - 9670 Løgstør - Telefon (08) 68 32 91

K.S. UDKØRSELSVOGN

for LOFT 1250 kombitang

- en billig, alsidig og effektiv løsning af transportproblemerne.

For 2-2,7 og 3 m træ er prisen kr. 7.000 ab Saunte.

KNUD SØRENSEN

Saunte Bygade 10 - 3100 Hornbæk
Tlf. 02 - 24 01 42 (bedst efter kl. 17)

LAIGAARD TRAKTOR SPIDSPLOV

har særlig effektive ryddeegenskaber og kan modstå selv de hårdeste påvirkninger

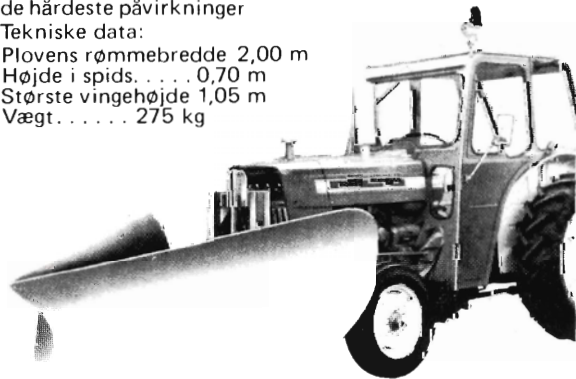
Tekniske data:

Plovens rømmebredde 2,00 m

Højde i spids . . . . . 0,70 m

Største vingehøjde 1,05 m

Vægt . . . . . 275 kg

LAIGAARD traktor-spidsplov er fremstillet i solid, hel-svejet konstruktion og kan hurtigt, uden brug af værktøj, tilkobles traktorrammen.

Med de vendbare stålskær (120x13mm), der muliggør stor nedslidning, er ploven særdeles økonomisk i drift.

Traktorrammen er igrønt anvendelig til såvel fejmaskine m.v. og passer til ethvert traktormærke.

Alle snepløve leveres med parallel-løft.

N LAIGAARD

FABRIK FOR VEJMASKINER

HELINGFORSGADE 6 · AARHUS N · TLF. (06) 16 24 44

MASKIN NYT

Af maskinkonsulent S. HONORE, Skovteknisk Institut (ATV)

DOMI har introduceret en ny traktorserie fra LEYLAND med traktorer fra 30-82 hk.

Man hæfter sig umiddelbart ved traktorernes ydre, som dels har fået gule og sorte farver og dels er domineret af det nye SEKURA S 80 førerhus. Et førerhus, som vi allerede kender i skovbruget (Rollo-trac) for dets gode indretning og førerkomfort. Til udslæbningsopgaver i skovbruget samler interessen sig om seriens flagskib 802 og 804 på 82 hk (60 kW) med henholdsvis 2-hjuls og 4-hjulsdriv. Motoren er forsynet med Turbo. Transmissionen er traditionel med fuldsynkroniseret gearkasse med 9 frem- og 3 bakgear fordelt i en 3 trins gearboks. Hydraulikken udmærker sig

ved høj pumpekapacitet (2-kamret pumpe) 27,5 l/min på den interne og 55 l/min v. 2200 motoromdr. på den eksterne hydraulik.

Traktorens motor ligger et godt stykke bag forakslen, hvilket bevirker, at traktoren ikke er særlig fronttung, hvilket er en fordel ved brug af 4-hjulstræk. Det umiddelbare helhedsindtryk af den nye Leyland-serie er godt, og vi ser frem til en senere demonstration for fagpressen.

Kraner

I 1980 overtog HIAB-FOCO gruppen i Sverige Jonsereds AB, som fremstiller JONSERED, CRANAB og FMV

skovkraner. I Danmark er det nu HIAB-FOCO, der har forhandling og service på ovennævnte kranmærker. Fusioneringen vil formentlig bevirke, at Jonsered-kraner er til lastvogne, savværker m.m., at Cranab-kraner er til de større skovbrugsmaskiner som udkørselstraktorer og skovningsmaskiner, og at FMV-kraner vil blive brugt i forbindelse med traktorer og udkørselsvogne. Dette vil formentlig medføre, at kranmodeller indenfor to mærker, der ligger tæt op ad hinanden, vil blive rationaliseret. Dette vil forvort mekaniseringsbehov medføre færre valgmuligheder. Således har der været forlyden-der om, at CRANAB 3010 (3 ton/meter), som er meget benyttet i Danmark, vil udgå til fordel for FMV 2500 H (2½ ton/meter). Den mindste CRANAB-kran hedder herefter 40-55 (4 ton/meter), som passer til udkørselstraktorer, men ikke til traktormontering. Vi håber imidlertid, at man vil fortsætte med at producere Cranab 3010.

De nye CRANAB-kraner vil bestå af en såkaldt „basiskran” med kransøjle, hovedarm, vippearm og hydraulisk udskyder, som vi har kendt dem i en år-række. Udrustet med sådan en kran vil en udkørselstraktor kunne række og læsse effekter indenfor max. rækkevidde på ca. 5-7 m. Interessen i Sverige går klart i retning af kraner med længere rækkevidde, som kan sammenføre effekter/træer og læsse-/oparbejde dem fra afstande op til 15 m fra spormidte. Derfor kan man nu udskifte „basiskranen”s yderste vippearm med en glidebom med indbygget hydraulisk udskyder. Glidebom og hydraulisk udskyder drives af en oliemotor monteret på den yderste bomsektion. Denne konstruktion er relativ ny og bevirker lang rækkevidde, stor hastighed og en kompakt opbygning, der ikke giver de manøvreringsgener, som lange glidebomme giver i indtrukket position.

Disse såkaldte langkraner løfter ikke på længste arm, men bruges til at indtrække træet eller effekten til en normal læsseposition, hvorefter læsning foretages. Selv om kranen ikke skal løfte nævneværdigt på strakt arm, skal den dog bære sig selv, så det er ikke hvilken som helst basismaskine, der kan monteres med hvilken som helst langkran. Ud fra en given basismaskines størrelse

Fig. 1. Ny Leyland traktorservice med det nye Sekura S 80 førerhus.

Fig. 2. Cranab 45-85 er en ny krantype med såvel glidebom som hydraulisk udskyder. Det er en hurtig og kompakt kran med max. rækkevidde på 8,5 m.

Fig. 3. Danskbygget brændemaskine, Diana 700.

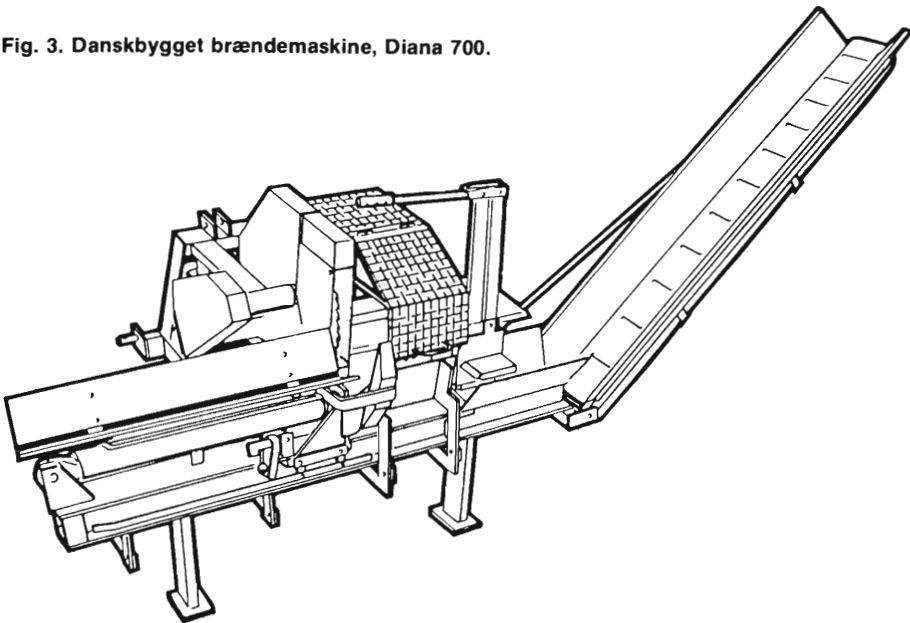
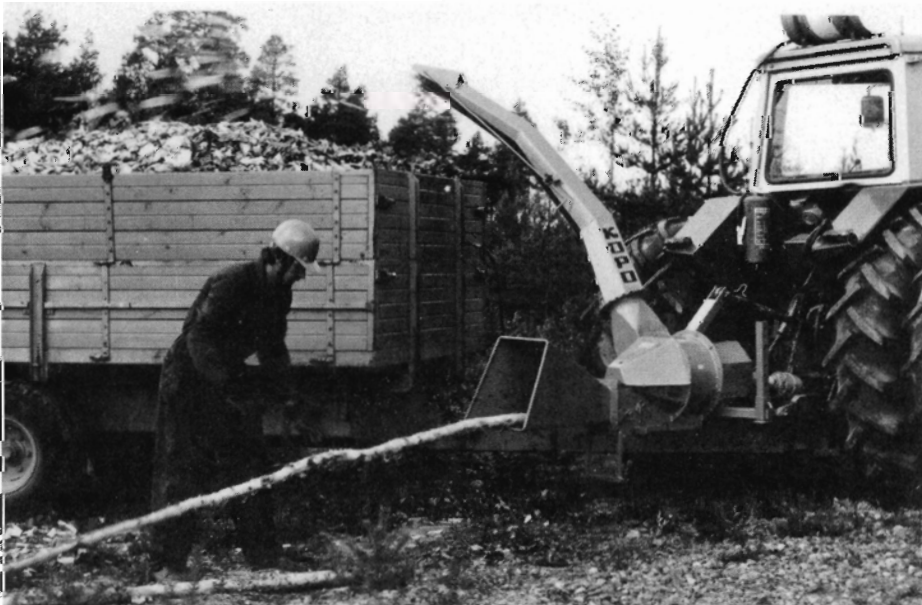

Fig. 4. Kopo-flishugger sønderdeler træet i 7-8 cm lange flisstykker.

(vægt, sporvidde og tyngdepunkt) kan beregnes hvor stor en kran (brutto løftmoment), der kan monteres.

En af de kraner, som kan have vor interesse, er en „basiskran” CRANAB 45-55 (4½ ton/meter og 5½ m rækkevidde), som ved montering af glidebom med hydraulisk udskyder kommer op på en rækkevidde på 8,5 m. Den ville kunne monteres på f. eks. en GREMO TT8 med midjelås. GREMO har på en af deres processorer, der kører i Sverige, monteret en prototype af ovennævnte kran, som hedder 45-85. Kranen har en max. løftekapacitet på 7,9 kN på 5½ m rækkevidde.

Halvautomatisk brændemaskine

DIANA 700 er en moderne halvautomatisk brændemaskine. Maskinen monteres i traktorens trepunktsophæng og trækkes via dennes kraftoverføring og hydraulik.

DIANA 700 arbejder hurtigt, idet brændet efter endt oversavning falder ned i kløveren, hvor det positioneres automatisk af styreplader. Kløveren aktiveres ved at returnere vuggen til udgangsstilling. Ny savning kan påbegyndes, før kløveren er tilbage i udgangsstilling.

Maskinen er forsynet med automatisk ilgang, hvilket vil sige, at hydraulikstempet bevæger sig meget hurtigt, så længe kløvemodstanden er relativ lav. Skal et træstykke korskløves i fire dele, indstilles kniven hurtigt.

Som ekstraudstyr leveres elevator til læsning i vogn, container el. lign. på 2,5 m længde, el-motor og oliepumpe for stationær drift samt transporthjulset.

Tekniske data:

Savklinge	700 mm
Max. kløvelængde	700 mm
Kløvekraft	7731 kp/3436 kp
Nødv. oliemængde	20 l/min
Olietryk	175 kg/cm ²
Vægt	340 kg
Pris ca.	19.500,- kr.
Forhandler	Ingeniørfirma Hans Christensen, Birkerød.

Flisugger

KOPO-flisugger er finsk produceret og adskiller sig fra de mere traditionelle flisuggertyper (skive-, tromlehuggere) ved, at det er en svær skrue, der sønderdeler stammer og svære grene i flisstykker på 7-8 cm længde. Disse store flisstykker kan formentlig relativt nemmere lagres og udtørres på grund af bedre luftcirkulation i flisbunken.

Flisuggeren monteres i traktorens lift og drives via kraftoverføringsaksel fra PTO-akslen. Huggeren kan tage grene og stammer op til 145 mm i diameter, og kapaciteten opgives af importøren F. L. BIE A/S til 10-20 m³ flis i timen. Pris: 24.200 kr.

Styrtsikre førerværn til traktorer

Fra 1. januar i år skal alle traktorer i skovbruget - med undtagelse af traktorer, der udelukkende bruges stationært - være forsynet med styrsikkert førerværn.

Af sikkerhedskonsulent FRANS THEILBY, Skovteknisk Institut (ATV)

De nye regler om styrsikre førerværn på alle traktorer i skovbruget trådte i kraft den 1. januar 1981, efter at vi har haft overgangsregler i en 5-årig periode. I den anledning har Arbejdstilsynet udgivet en folder, som kan rekvireres gratis hos den lokale Arbejdstilsynskreds.

Hvilke traktorer berøres af reglerne?

Iflg. de hidtil gældende regler har to kategorier af traktorer haft dispensation fra kravet om godkendte styrsikre førerværn frem til 31. december 1980:

1. Traktorer helt uden styrsikkert førerværn, mærket med en hvid stribe på begge sider af motorhjelm. Disse har tidligere måttet benyttes til mindre farligt arbejde max. 200 timer årligt.
2. Traktorer, der er påmonteret ikke godkendte førerværn af styrsikker type af fabrikaterne FLK, Frederiksberg Karosserifabrik, JEKA, KALA, SEKURA, SONERA og TRAKTOLA.

Iflg. de nye regler skal traktorer i kategori 1 (de hvidstribede) i skovbruget fra 1. januar 1981 være forsynet med godkendt styrsikkert førerværn.

For traktorer, der er påmonteret ikke godkendte førerværn af ovennævnte fabrikater, forlænges dispensationen.

I landbruget har man opnået dispensationsforlængelse på 2½ år for de hvidstribede traktorer. Dispensationen gælder kun for ejeren af den pågældende traktor og altså kun i landbruget.

Stationære traktorer

Både nye og brugte traktorer, der udelukkende bruges stationært som trækraft for f. eks. pumper eller brændekløvemaskiner og kun kører i ufarligt terræn, må indtil videre bruges uden godkendt styrsikkert førerværn. De skal på begge sider af motorhjelm have en mindst 5 cm bred sort stribe.

Valg af førerværn

Der er tale om ældre traktorer, og afhængigt af traktorens brugsværdi samt de arbejdsopgaver, hvori den indgår, kan man vælge imellem et lukket,

styrsikkert førerhus eller en styrsikker bøjle uden iklædning. Et lukket, styrsikkert førerhus koster afhængigt af fabrikat 5-7.000 kr. og en styrsikker bøjle 2-3.000 kr. En række danske fabrikater fremstiller godkendte styrsikre førerværn til forskellige traktorfabrikater, se fig. 3.

De nye reglers betydning for skovbruget

I praksis er næsten alle traktorer i skovbruget forsynet med styrsikre førerværn, og de nye regler vil således primært få betydning ved udskiftning af ikke godkendte fabrikater af førerværn, som ikke er medtaget i dispensationen. Er man i tvivl om, hvorvidt førerværnet på ens traktor er af godkendt type, kan man kontakte Arbejdstilsynets Leverandørinspektion på tlf. (05) 82 17 77.

Det er iflg. Arbejds miljøloven såvel

Fig. 2. Godkendt styrsikker bøjle af typen HA-CAP.

Fig. 3. Fabrikater af godkendte styrsikre førerværn.

Fabrikant	Type	Pris 1. jan. 81 ab fabrik	Traktorfabrikater
A/S Brdr. Hansen (HA-CAP) Haderslev (04) 52 63 70	Styrtebøjle	2500-2600	Ford, Massey Ferguson
Maskinfabrikken Je-Ka ApS Åbenrå (04) 68 77 01	Styrtebøjle	3000	Bukh, David Brown, Ford, International, Massey Ferguson, Volvo
	Lukket førerhus	6400	
KALA-Førerhuse ApS Hadsund (08) 57 34 33	Styrtebøjle	2250	Bukh, Deutz, Fiat, Ford, International, David Brown, Massey Ferguson, Volvo
	Lukket førerhus	ca. 5000	
Fa. Bent Rasmussen Give (05) 73 10 53	Styrtebøjle	ca. 2700	Fiat

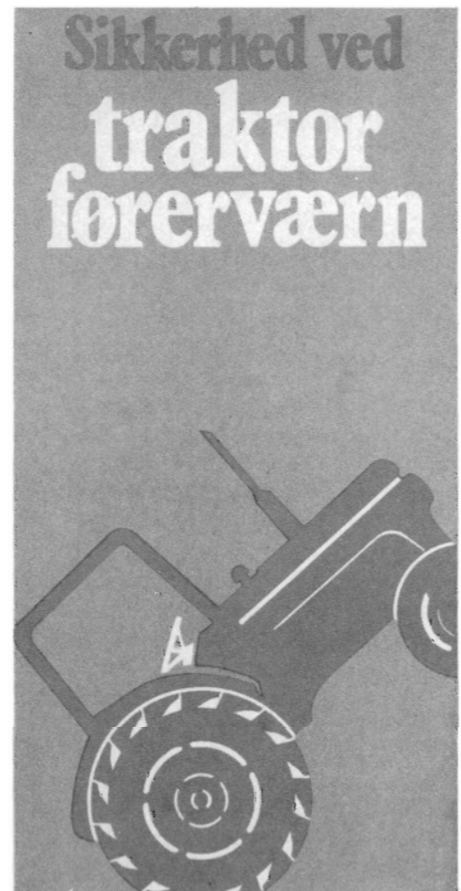

Fig. 1. Arbejdstilsynets pjece indeholder en liste over fabrikater af styrsikre førerværn.

ejer som arbejdsleder og bruger, der har pligt til at sørge for, at de nye regler bliver overholdt.

Støttebælte til maskinførere

Det er almindelig kendt, at maskinførere i skovbruget påvirkes særligt meget af terrænbetingede helkropsvibrationer ved kørsel uden for skovens etablerede vejnet. Vibrationer virker trættende og distraherende og medfører nedsat arbejdsindsats og ildebefindende. Føreren vil forsøge at modvirke vibrationernes påvirkning ved at holde godt fast i rattet og støtte med benene. Undersøgelser viser, at 30-40% af den fysiske belastning ved kørsel med terrængående maskiner skyldes legemets reaktioner mod helkropsvibrationer.

De terrænbetingede vibrationer kan imødegås på forskellig måde, f. eks. ved hjælp af et svensk-udviklet støttebælte. Det består af et bredt læderbælte, som i hver side fæstnes til sædet af et autoselebeslag, se foto. Bemærk, at selen er fæstnet bag ryglænet, og ikke som det er tilfældet med sikkerhedsseler, i hjørnet

mellem ryglæn og sædepude. Selen vil da holde kroppen fast i sædet og op mod ryglænet, men overkroppen tvinges ikke til at følge sædets tværgående bevægelser, se Skovteknik '80, side 306. Støttebæltet aflaster derfor musklerne i benene og den nederste del af ryggen.

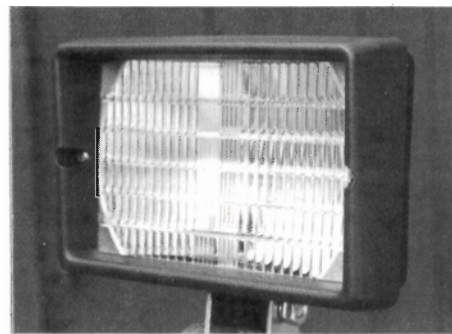
Læderbæltet bæres permanent af maskinføreren, som når han vil stige af traktoren, blot åbner selebeslagene i siderne. Støttebæltet er velegnet for kranførere og andre, som ikke har behov for at skulle forlade traktoren for ofte i løbet af dagen.

Støttebæltet, som er afprøvet i dansk skovbrug med positive resultater, forhandles af OPTI-SAFE, tlf. 01-26 12 18. Pris excl. moms 685,- kr.

Per Rosendahl.

Ny arbejdslygte

Arbejdslygte AB-802.

Firmaet F. Bülow har i samarbejde med Skovteknisk Institut ladet fremstille en billig og robust halogen arbejdslygte, som med hensyn til lysfordeling er specielt velegnet til dansk skovbrug.

Lygten, som kaldes AB-802, har ifølge sit lysfordelingsdiagram en spredning på ca. 95° i 3,5 meters afstand, rækkevidde ca. 8 meter og er asymmetrisk i lodret plan. Lygtehus og glas er fremstillet i et slagfast plastmateriale, som er vandtæt og let at adskille ved udskiftning af pære. Da lysfordelingen er asymmetrisk, skal der ved montage og udskiftning af pære tages hensyn hertil, således at mest muligt af lyset kastes mod skovbunden. - Lytteglas med parabold kan vendes 180° i lygtehuset. - Ved montage og afskærmning bør anvisningerne følges som beskrevet i SKOVEN nr. 10-1980, side 250.

AB-802 forhandles af F. Bülow, tlf. 01-29 11 33. Pris 180,- kr. incl. moms og excl. halogenpære.

Per Rosendahl.

**Opfylder skovbrugets seneste krav
Få tilsendt vore specifikationer
Kan også fås på leasing eller
lempelige betalingsvilkår**

Specialfabrik for mandskabs- og sanitetsvogne

Arnold Jensen
VOGNFABRIK

Vestre Skalborggaard . Skalborg
Tlf. Aalborg (08) 18 02 77 - 18 04 02
Aften (08) 18 02 83

Skoven bør også være en likviditetsreserve

- dette er vigtigere, end at skoven nødvendigvis skal give den højest mulige forrentning. Ejeren af Orenæs skovdistrikt, direktør NILS WILHJELM (Junckers Industrier) diskuterer dansk privatskovbrugs udvikling, og spørgsmål som ekstensivt skovbrug, offentlige skatter, investeringer udenfor skovbruget, rekreative interesser, administrationenes omfang og træpriserens stigning.

Ved forstkandidat SØREN FODGAARD

*Nils Wilhjelm*s familie har haft Orenæs i 110 år, og han selv har haft ejendommen i 14 år. I hver generation har ejeren haft en uddannelsesmæssig baggrund for selv at deltage i dispositionerne. Nils Wilhjelm mener, at der med tiden er udviklet en skovdrift, der i meget høj grad tilgodeser nutidens krav om produktion, lønsomhed og æstetik.

Orenæs drives som et ekstensivt skovbrug, med små vedmasser og små investeringer, hvorfor?

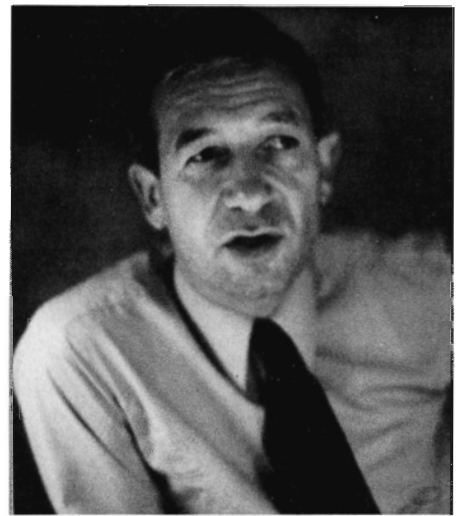
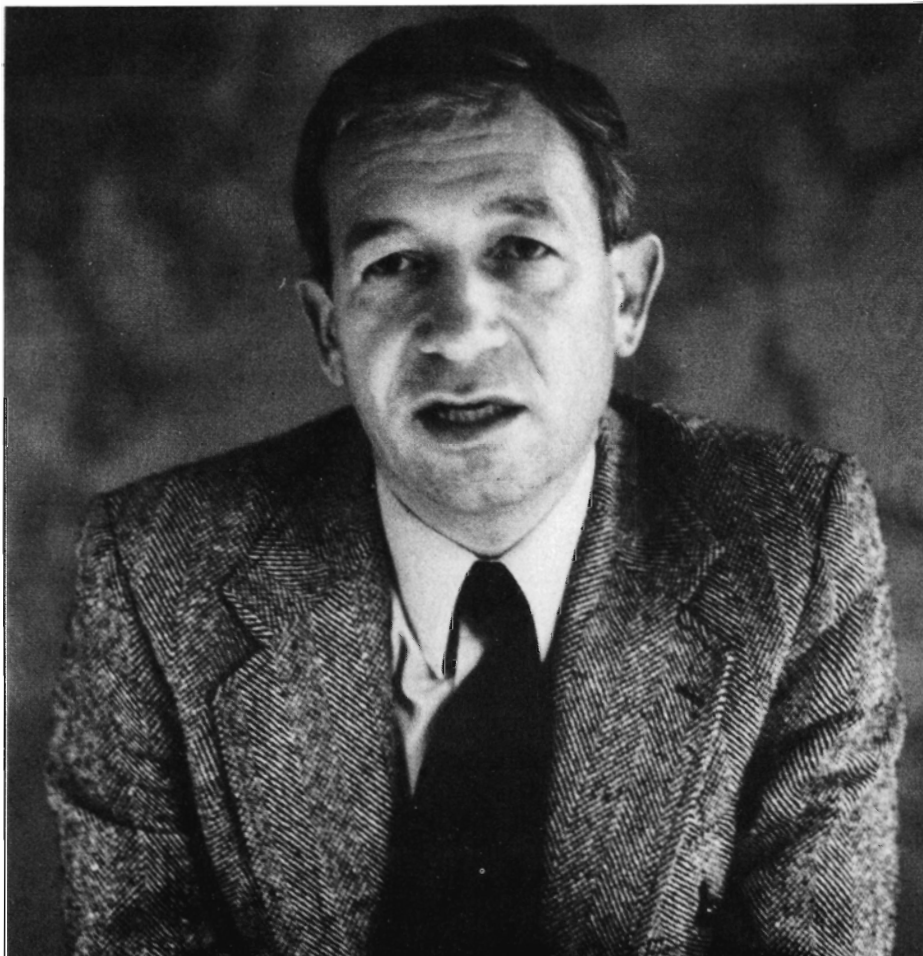
- Det er idag vanskeligt at retfærdiggøre en indsats for det intensive skovbrug, fordi der simpelthen ikke er afkastningsmuligheder. Vi er på Orenæs gået i retning af det ekstensive, dog ikke så meget, at det bliver til et skovbrug i opløsning, som enhver fagmand ville vende ryggen til. Vi arbejder med rela-

tivt små vedmasser, men ikke så små, at man ikke får udnyttet produktionspotentialet.

- På de gode morænejorder på Øerne er der muligheder for at drive et ekstensivt løvtræskovbrug med beskedne omkostninger, en acceptabel værdiproduktion og en efter min mening rimelig lønsomhed. Volumenproduktionen ville selv i et meget intensivt skovbrug næppe være ret meget større.

- Værdiproduktionen kan jo forøges gennem det mere intensive skovbrug, men jeg mener ud fra mine erfaringer fra træindustrien, at hvis vi kan få en høj pris for de store, rene kævler, der kommer gennem den gode og naturlige skovdrift, skal vi ikke gennem en meget stor ekstrabyrde forsøge at forøge denne mængde udover de første 10-12 m

Godsejer Nils Wilhjelm, Orenæs: - Det er vel intet, der er farligere end en underadministreret skov, uden at jeg skal tage stilling til på hvilket niveau.

Forstkandidat Nils Wilhjelm: - Det er i dag vanskeligt at retfærdiggøre en indsats for det intensive skovbrug, fordi der simpelthen ikke er afkastningsmuligheder.

renbul - jeg tror ikke, at lønsomheden slår til. Resten af vedmassen, især de små dimensioner, har nogenlunde lige stor værdi, uanset hvor knastede de er. Her er det i højere grad volumen og tørstoftilvækst, der er afgørende.

Kortere tidshorisont

Man har i skovbruget traditionelt arbejdet med meget lange tidshorisonter, og investeringer over 100-120 år - er det stadig relevant?

- Ved træartsvalg er der klart nok tale om dispositioner af en tidsmæssig betydelig rækkevidde. Det har imidlertid været karakteristisk, at horisonten er afkortet meget betragteligt i takt med den økonomiske udvikling. Skovbruget anlægger ikke disse meget langsigtede betragtninger over deres investeringer - det er svært at bedømme noget, der skal give afkast på meget langt sigt. Jeg mener ikke, at tidshorisonten er for kort i dansk skovbrug i dag.

Investering udenfor skovbruget

Bør man hæve kapital i skoven og investere i andre aktiviteter?

- Det vil jeg ikke gøre mig til talsmand for, og det skal jo ses i sammenhæng for hele ejendommen. Men det er helt oplagt, at hvis ikke man har den naturlige baggrund eller forudsætninger for at foretage investeringer udenfor sin bedrift, skal man være meget forsigtig. Med aktive investeringer engagerer man sig ofte på et risikobetonet område, hvor ens muligheder for selv at påvirke aktiviteterne ikke er til stede.

Mange har ment, at man ved investeringer i andre aktiviteter end skovbrug kunne opnå en bedre forrentning; er det korrekt?

- Man skal ikke forlange lige så højt afkast i skoven som i f. eks. obligationer, fordi erfaringerne viser, at værdierne er realværdisikrede - der er taget højde for inflationen. I skoven må man i

højere grad tale om realrente.

Skoven har stødpudevirkning

- Det er rimeligt, at skoven ikke giver helt så høj en forrentning som landbruget, især for de investeringer, der foretages på langt sigt.

Skovbruget har altså ikke blot til opgave at forrente den investerede kapital fornuftigt?

- På de kombinerede land- og skovbrugsejendomme har skoven ofte den rolle at afbalancere landbruget indtjenings- og likviditetsmæssigt. Hvis landbruget går dårligt, som i disse år, er den eneste kompensationsmulighed for mange at forøge hugsten. Det er her vigtigere, at skoven er en likviditetsreserve, end at den giver højest mulige forrentning.

- Skoven har ligeledes en stødpudevirkning i forbindelse med generationsskifte, selvom den rolle er noget aftaget nu, fordi det kan være kostbart at have sparet meget op f. eks. i forbindelse med stormfald.

Opsplitning af de store ejendomme

Hvilken virkning har det offentliges skatter på skovbruget?

- Hidtil har ejendomsbeskatningen været til at leve med, og med de særlige forhold, der fandtes omkring formuebeskatningen af landbrug og skovbrug, kunne man også leve med den - der fandtes en bestemmelse, som lempede skatten for formuer med lavt afkast. Denne bestemmelse blev fjernet, men der sker nu ændringer igen. Selv i den modererede form sker der dog en meget kraftig yderligere beskatning af bl.a. skovene.

- En meget stor del af vort skovbrug findes i kombinerede ejendomme med landbrug, og her er der meget små muligheder for at reagere. De fleste landbrug drives meget intensivt, og hvis beskatningen øges, kan ejeren enten reducere sin likvide formue, forøge låneoptagelsen, eller skabe en større indtjening. Dette kan i et vist omfang ske ved at hæve i formuen i skoven - i første omgang nok uden større skadevirkning på produktionsapparatet, men naturligvis senere med risiko for skade. Alt dette er dog kortsigtede midler.

Hvad kan konsekvenserne blive på længere sigt?

- Med den udvikling, vi ser for øjeblikket med de stærkt opskruede værdiansættelser, af hvilke der skal betales afgifter, bl.a. i forbindelse med generationsskifte, bliver der stigende vanskeligheder, og det må uundgåeligt føre til en opsplitning af de store ejendomme. Jeg mener, det er uønskeligt set fra et produktionsmæssigt synspunkt - de store enheder er de mest rationelle og skaber den største produktion.

I den forbindelse berører Wilhjelms

de offentlige ejendomsvurderinger, fordi det er sandsynligt, at skovens ejendomsværdi forøges kraftigt ved den kommende vurdering, idet salgspriserne på skov har været fortsat stigende i de senere år.

- Dette er imidlertid bestemt ud fra de få salg, der er registreret - det er normalt ganske små skove, og der er ikke tilstrækkelig omsætning af især større skovejendomme til, at man kan sige, at der er en egentlig markedspris. Det er derfor vigtigt, at man argumenterer for, at det statistiske materiale bør være korrekt

Rekreative interesser

- Det har været fremme i debatten, at skovens ejendomsværdi skulle deles op i en produktiv og rekreativ værdi, og beskatningen skulle differentieres derefter. Skovene er jo via naturfredningsloven åbne for offentligheden, hvorfor herlighedsværdien står til befolkningens disposition og ikke er noget aktiv, der bør beskattes.

Er samfundets rekreative interesser en byrde?

- Ikke på Orenæs. Vi har altid haft skovene åbne, vi har gratis dagcampingspladser, og bilkørsel er tilladt på visse veje. Jeg mener, at næsten alle skovejere er i fuld balance med den samfundsudvikling, der indebærer forståelse for befolkningens udnyttelse af de rekreative værdier.

- Jeg mener, at vi på Orenæs, med en ekstensiv løvtræskovdrift, har en balance mellem, hvad vi opfatter som god skovdrift og samtidig en skov, som publikum opfatter som attraktiv. Den er forholdsvis åben, der er lys- og skygeeffekter, og der er en blanding af løvtræ, som giver en langt større rekreativ værdi end de meget store nåletræflader. Men det er også klart, at fremtidens

Direktør Nils Wilhjelms, Junckers Industrier: - Jeg tror helt klart, at træpriserne vil holde trit med skovens omkostningsudvikling.

private skovbrug ikke er et rekreativt skovbrug, men et produktions-skovbrug; skoven kan jo ikke skabe sig en indtjening på basis af rekreative værdier.

Betydeligt underskud

Ville det være bedre for samfundet, om det offentlige overtog de private skove?

- Det ville ikke være ønskværdigt. Hvis man ser på lønsomheden i det skovbrug, det offentlige driver, giver det jo et betydeligt underskud. Det skal tilføjes, at staten påtager sig nogle beskæftigelsesmæssige byrder, passer klitplantager m.v., men selv da er der en væsentligt ringere lønsomhed end i de private skove. Man ville derfor ikke opnå en større produktion, eller en bedre udnyttelse af de rekreative værdier, eftersom befolkningen er sikret adgang til de private skove ved lov.

Konkurrencedygtig løn

Der har i en årrække været problemer med at skaffe tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft til skovbruget - hvordan er mulighederne fremover?

- Mulighederne bør være til stede. Det er klart, at skovbruget skal betale en rimelig, konkurrencedygtig løn svarende til, hvad der betales i andre produktionsvirksomheder, men på lang sigt tror jeg, at skovbruget er rimeligt attraktivt. Der er en fordel i, at de fleste skovbrug er så små, at alle kender alle, og man kan overskue det. Der er ofte et udmærket forhold mellem skovarbejderen, arbejdslederen og administratoren - det giver en større arbejdstilfredsstillelse sammenlignet med en stor industrivirksomhed.

Ejeren med i det daglige arbejde

Er administrationsintensiteten i skovbruget i dag af rimeligt omfang?

- Det er svært at svare på, udviklingen har jo også gået i retning af, at en skovfoged eller -rider skulle passe et stedse større areal, og den udvikling er ikke stoppet. Det sker langsomt, fordi man ofte omlægger organisationen ved naturlig afgang.

- Der er vel intet, der er farligere end en underadministreret skov, uden at jeg skal tage stilling til, på hvilket niveau. Der kan tabes uhyggeligt meget på gulvet, hvis administrationen er for ekstensiv - så vil administratoren ofte løbe efter problemerne. Han når simpelthen ikke at gøre de ting, som kan påvirke udbyttet på længere sigt.

Hvorledes kan det ytre sig i praksis?

- Har man f. eks. et betydeligt pyntegrøntareal, kan man sætte en forfærdelig masse penge til, hvis der ikke er den fornødne tid til tilsyn. Hvis man sender folk ind i en bevoksning uden at have vist ud, risikerer man, at de hugger for mange eller de forkerte træer.

- I skovbruget er arbejderne spredt over et betydeligt geografisk område, og det fordrer en administration af et vist omfang for at man kan give dem den daglige opbakning, samt planlægge og kontrollere arbejdet.

- Men når det er sagt, skal det tilføjes, at der er tale om balancesituation, det skal heller ikke være for meget. Der stilles et stort krav til ejeren om at se, hvorvidt hans administrators kapacitet er passende.

Bør ejeren deltage i det daglige arbejde?

- Mine erfaringer siger mig, at det er meget lykkeligt, hvis ejeren er i stand til at engagere sig i den daglige ledelse, fordi ejersynspunkter og faglige synspunkter kan falde ind i mere frugtbare diskussioner. Skovejere engagerer sig i stigende grad i deres bedrifter - det er nødvendigt - men også lykkeligt.

Integrerende del af skovbruget

Vil træpriserne fortsat kunne stige?

- Jeg tror helt klart, at træpriserne vil holde trit med skovbrugets omkostningsudvikling, det er absolut nødvendigt. Noget kunne tyde på, at de kunne stige mere, så skovenes indtjening blev forbedret - jeg kan nævne, at inden for EF er træ og træprodukter den næststørste importgruppe efter olie. Jo længere væk træet skal komme fra, jo bedre kan det træ, der hentes på de korte afstande aflønnes.

- Hvis man ser på træets anvendelsesmuligheder og behovet for træ, mener jeg, der er gode muligheder for at afsætte det, og der vil være en sådan efterspørgsel efter træ, at der kan blive en rimelig aflønning.

- Det gælder også de små billige effekter, hvad angår celluloseindustrien ser man jo et stigende forbrug af papir, og jeg tror, det er konkurrencedygtigt over for alternativet kunstfibre, der laves af olie. Indenfor trægulve ser vi i disse år et ønske om at anvende flere naturprodukter i byggeriet, hvor træ har fordele hvad angår indemiljø, allergiproblemer o.s.v. i forhold til kunstprodukter.

N. Wilhelm kommenterer også træindustriens betydning, idet han ser den som en integrerende del af dansk skovbrug; den er et led i en forædlingsproces, hvor der ikke er nogen skarp skillelinie mellem skov og træindustri.

- Det viser sig f. eks. ved, at en væsentlig del af træindustrien ejes af skovene, hvorved de kan sikre, at træet forædles på en rimelig måde, og de kan få andel i forædlingsværdien.

- Men skovene må også være sig ejerskabet af træindustrien bevidst ved at sikre industrien de råvaremængder, som gør, at man kan holde en stabil produktion og planlægge en stabil afsætning.

Deklaration på brændeovne

Dansk Varefakta Nævn har godkendt Jydsk Teknologisk Instituts afprøvningsprocedure til brug for varedeklaration på pejse og brændeovne.

Instituttet er i fuld gang med afprøvninger, og der har allerede nu vist sig stor interesse fra fabrikanternes side for at få varedeklareret produkterne, oplyser JTI.

Varedeklaration eller ikke på pejse og brændeovne er indtil videre dog en frivillig sag for den enkelte fabrikant.

*jøs.
(Ingeniøren)*

Finsk maskine til brænde hugning

Det finske firma Tuikola OY har introduceret en brænde huggemaskine, der kan hugge og kløve træ i samme arbejdsgang.

Maskinen, der er traktormonteret, har en kapacitet på tre til fire kubikmeter i timen. Den kan bearbejde træ med en diameter på indtil 10 cm, og den kan kløve op til 35 cm lange stykker.

Så vidt vides markedsføres denne maskine endnu ikke her i landet.

Forhandler: Skovmaskiner Langaa.
(Ingeniøren)

P. BORK INTERNATIONAL A/S

OREHOVED
4840 NR. ALSLEV

Tlf. (03) 84 62 65

Slibning - salg og reparationer

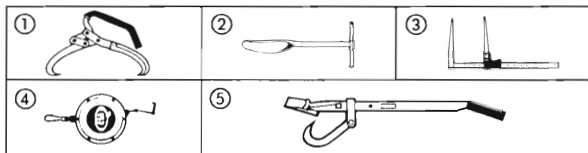
af alle typer
MOTORSAVKÆDER
Lev. fra dag til dag!
Rimelige priser. Kredit: 30 dage.
NB. Også salg af nye motorsave!

Ebach-service

Skovlyvej 3
4390 Vipperød, tlf. 03 - 48 26 89

EIA fældejern med indbygget styrke og præcision...

- ① Rullesaks. To værktøj i eet. Vendekrog og saks. Skede kan fås. Best. nr. E 454
- ② Plantebor model »Grønris«. Best. nr. E 420
- ③ Klup, let model, skede kan fås. Best. nr. 21 082
- ④ Originalt selvoprullende EIA-båndmål 15 m, med patenteret udløsningskrog. Best. nr. 21 200
- ⑤ Fældejern med vendekrog, kraftig model. Best. nr. E 312. Fås også i letmetal, vejer det halve. Best.nr. 21090 A

EIA-fældejerns princip er enkelt og geniale: med nogle lette pumpetag presser du automatisk kilen ind i savsporet med både styrke og præcision. Men uden du selv behøver at anstrenge dig. Og træet falder nøjagtigt der hvor du ønsker det uden ubehagelige overraskelser.

EIA mek. fældejern E 315 skåner ryggen!

Fås hos motorsavsforhandlere og skovværktøjsfirmaer.

H.P. Vangskov ApS

Aldersrogade 6B • 2100 København O • Telefon 01-18 3811

Hvordan kunne skovbrugets formueskatteproblem løses?

I nedenstående artikel bringes uddrag af miljøministeriets betænkning om beskatningsreglerne sammenhæng med fredningslovgivning og skovlovgivning. Redaktionen har besluttet at bringe denne forholdsvis lange artikel, da den giver en udtømmende behandling af dette vigtige emne, som er af særlig interesse for bladets læsere. Betænkningens løsningsmodeller bringes i ukommenteret stand, idet skovforeningens indstilling fremgår dels af dette nummers leder, dels af lederen i nr. 11 fra november 1980.

I et indledende afsnit til betænkningens løsningsmodeller anføres det, at det ville være rimeligt at overveje, om de ændringer, der foreslås gennemført, skal rettes mod hele erhvervslivet, eller om det vil være hensigtsmæssigt af administrative grunde at indføre en mindstegrænse for skovejendomme, på hvilke ændringerne skal gennemføres. Valget heraf må afhænge af de administrative problemer, der knytter sig til den enkelte løsning. Ved valget af undergrænse kan vælges areal eller ejendomsværdi. At anvende arealet som grænse er nærliggende, idet lovgivningen (skovstøtteloven, udstykningsloven og lov om statstilskud til konsulentbistand) i forvejen opererer med en grænse på 50 ha. Meget taler derfor at vælge denne grænse. Af de ca. 25.500 private skovejendomme her i landet er kun godt 600 (2%) over 50 ha. Løsninger, der kræver enkeltsags behandling, vil således administrativt være i høj grad afhængige af, om de gøres generelle eller specifikke for de større ejendomme. Og betænkningen fortsætter:

Til belysning af om en sådan sondring vil være rimelig, kan anføres, at ejendomsværdien ved 16. alm. vurdering for en ejendom på 50 ha i gennemsnit er ansat til ca. 450.000 kr. Altså under grænsen for formuebeskatning. Om formuebeskatningen er af betydning for ejeren vil derfor i almindelighed afhænge af, om han råder over andre formuegoder. Endvidere kan anføres, at de knapt 25.000 ejendomme, der er mindre end 50 ha, kun dækker 39% af det private skovareal. Ved at rette ændringerne selektivt mod de større ejendomme vil de således komme ca. 61% af det private skovbrug til gode, medens administrationen begrænses til et beskedent antal ejendomme.

Imod at anvende arealet som grænse taler, at der herved opstår egnsvis forskelsbehandling, idet skovene i de gamle skovegne - d.v.s. på morænejord - er højere vurderet pr. ha end hedeplantagerne. Det kunne tale for i stedet at anvende en undergrænse for ejendomsværdien, f. eks. svarende til ovennævnte 450.000 kr.

Det generelle forhold, der skal påpeges indledningsvis, er at almindelige forbedringer i økonomien, lettelse i beskatningen af skov, tilskud o.l. - alt andet lige - vil gøre kapitalanbringelse i skovbruget mere attraktivt. Dette vil føre til en øget efterspørgsel og dermed højere pris på skovejendomme, uden at indtjeningsvnen øges tilsvarende. En lettelse, f. eks. i formuebeskatningen af skov, må således antages at have den bivirkning, at skovenes ejendomsværdi stiger yderligere.

På denne baggrund vil det være naturligt, at udvalget foruden at se på mulige tilskud og ændringer i beskatningen tillige overvejer, med hvilken styrke denne bivirkning følger af den enkelte løsningsmodel, og hvilke forholdsregler der kan tænkes indført for at begrænse virkningen.

Udvalget har gennemgået nedenstående forslag vedrørende skovbrug:

1. Tilskud til skovbrug

Skovbrugets manglende evne til at forrente ejendomsværdien med en passende rente kan imødegås ved tilskud til skovdrift. Et ubetinget tilskud i kr. pr. ha til skove (f. eks. over 5 ha) vil naturligvis på kort sigt forbedre indkomsten og dermed forrentningen af ejendomsværdien uden dog at give nogen sikkerhed for, at forbedringen af indkomster omsættes i et bedre og mere langsigtet skovbrug. På lidt længere sigt må et sådant tilskud imidlertid antages at påvirke priserne på skov, hvorved virkningen af et sådant tilskud vil udjævnes.

For at opnå den ønskede virkning må tilskud til skovdrift derfor rettes mod bestemte mål. Der er mange mulige mål for sådanne tilskud, f. eks.

- udarbejdelse af driftsplaner
- aflønning af forstligt uddannet personale
- investering i kulturer og bevoksningspleje (f. eks. for løvtræ)
- overholdelse af ældre bevoksninger
- pleje af særligt publikumsbesøgte områder.

En løsning gennem ydelse af tilskud må anses for særligt egnet, dersom det ønskes at kombinere løsningen af erhvervets økonomiske problemer med en mere detaljeret styring af skovbrugets produktion såvel af træ som af umålelige samfundsgoder.

Såfremt støtten især rettes mod en forstlig fornuftig produktion bør følgende forhold iagttages:

En rimelig nøjagtig fastsættelse af den egentlige produktion i form af løbende tilvækst i skoven er en vanskelig og bekostelig sag, hvorfor denne produktion ikke er egnet som kriterium for støtte. Præmiering af en høj sekundær produktion (skovning) vil virke uheldig, idet det vil tilskynde til uhensigtsmæssig forcering af hugst.

Støtte til løvskovbrug vil nok kunne øge produktionen af løvtræ, men vil samtidig nedsætte den samlede vedproduktion, idet tilvæksten i løvtræ groft sagt er halvt så stor som i nåletræ. Landet har som nævnt nettoeksport af løvtræ, men nettoimport af nåletræ. En sådan støtte må i givet fald gives ud fra æstetiske/økologiske hensyn og være velafvejet i forhold til ønsker om erhvervets bidrag til landets forsyning af træ.

En mulig støtteform vil formentlig være en (evt. gradueret) støtte pr. ha bevokset areal betinget af, at ejeren

- udarbejder og forpligter sig til at følge en af statens tilsyn med de private skove godkendt driftsplan, og
- selv er forstligt uddannet eller ansætter sådant uddannet personale i et omfang, der svarer til ejendommens størrelse og sammensætning.

Tænkes anvendt satser af størrelse som i den gældende hollandske ordning, vil støttebeløbet blive ca. 50 mill. kr. årligt.

Det vil være vanskeligt med sikkerhed at give støtten til de skove, der har særlige økonomiske vanskeligheder.

Ønsket om at skovejerner skal bære deres del af byrderne ved den nuværende økonomiske situation, må imødekomes ved gennem en stram administration af driftsplankravet at sikre, at støtten går til og eventuelt øger skovejernes egne investeringer i en samfundsgavnlig, langsigtet produktion.

Udvalget peger på, at evt. tilskud til skovbrug i givet fald skal godkendes i EF. Dersom støtten rettes mod konsulentbistand og driftsplanlægning (struktur), vil en sådan tilslutning formentlig kunne opnås.

En løsning med en virkning svarende til direkte tilskud kan opnås ved at indføre muligheder for særligt gunstigt forrentede lån til skovbrug analogt til de for landbruget gældende.

Fordele og ulemper ved en sådan løsning vil svare til de ovennævnte for tilskud. En fordelagtig låneordning vil dog antagelig være lettere at ændre løbende i takt med erhvervets behov for støtte.

2. Nedbringelse af handelsprisen for skov.

Problemerne i samspillet mellem skovens beskatning og indtjeningssevne hidrører i væsentlig grad fra, at skovens formueværdi er for stor i forhold til erhvervets afkastningsevne.

Formuestørrelsen lader sig imidlertid regulere enten gennem reglerne for dens beregning (jfr. nedenfor) eller gennem en egentlig regulering af salgspriserne på skov.

Skovejendomme er sammen med andre ikke-landbrugsnoterede jorder efter vedtagelsen af erhvervsbegrænsninger for landbrug den 1. januar 1979 de eneste former for frit erhvervelig jord uden for byer og sommerhusområder. Skovbrugerhvervet er derfor udsat for en kraftig efterspørgsel fra kapitalstærke købere, der ikke alle kan antages at have skovdrift som væsentligste hensigt.

Dersom man ad lovgivningsvej begrænser efterspørgselen efter skovejendomme til i princippet alene at hidrøre fra personer, der må antages at drive erhvervsøkonomisk skovbrug, må virkningen - i lighed med landbrugslovens virkning - antages at blive fald eller stagnation i skovpriserne, indtil der er nået et niveau i bedre overensstemmelse med skovens erhvervsøkonomiske værdi.

Da disse tanker svarer ret nøje til tankerne bag landbrugslovens erhvervsbegrænsning, har udvalget ønsket at pege på denne løsning som en overvejelse værd.

Løsningen kan tænkes indføjet som en bestemmelse i skovloven og kan indeholde f. eks. følgende begrænsninger i erhvervsretten enkeltvis eller i kombination:

Erhvervskriterium:

Køber skal have eller tage jordbrug som hovederhverv.

Bopælskriterium:

Ved køb af skov over xxx ha (f. eks. 600 ha): Køber skal tage fast bopæl på ejendommen eller drive ejendommen i samdrift med anden jordbrugsejendom inden for en afstand af xx km, hvorpå han har fast bopæl.

Uddannelseskriterium:

Ved køb af skov over xx ha (f. eks. 50 ha): Køber skal enten i forvejen drive skov, være forstligt uddannet eller forpligte sig til stedse at have ansat sådant uddannet personale.

Virkningen af sådanne eller lignende bestemmelser vil være,

- at efterspørgselen efter skov falder,
- at uønsket erhvervelse af skov i spekulationsøjemed og til fritidsbrug begrænses, og
- at skovdriften må antages forbedret gennem bedre forstlig drift.

Udvalget peger på, at løsningen i givet fald må overvejes nærmere, idet ovennævnte erhvervskriterier ikke er tilbunds gående gennemarbejdet. Der vil tillige skulle afklares problemer i forhold til skove ejet af fonds og selskaber, der i dag lovligt kan eje skov. Erfaringerne med landbrugslovens tilsvarende bestemmelser er imidlertid ikke udelukkende positive.

Løsningen vil favorisere samdrift af småskovejendomme, men vil ikke påvirke ejendomsstrukturen i øvrigt.

Det bemærkes i denne forbindelse, at ca. 90% af skovejendomme under 50 ha i forvejen hører til landbrugsejendomme og herved er underlagt landbrugslovens erhvervsbegrænsninger.

Dersom løsningen gennemføres og opnår den tilsigtede virkning: Prisfald på skovejendomme, må der ventes at opstå finansieringsproblemer for de skovejendomme, der i dag er relativt højt belånt.

Udvalget anser alt i alt ikke denne løsning for særlig hensigtsmæssig.

Såfremt man ikke vælger at søge ejendomsværdien (udtrykt som den egentlige handelsværdi) opbremsat eller nedsat gennem erhvervsbegrænsninger, kan man i stedet regulere den fastsatte ejendomsværdi, inden den optages i selvangivelsens formueopgørelse til beskatning.

Udvalget har til vurdering heraf gennemgået gældende vurderingsregler og -resultater.

Det er udvalgets indtryk, at en del af problemerne med relativt høje ejendomsværdier for store ejendomme kan hidrøre fra den på grund af manglende salgsstatistik foretagne usikre ekstrapolation fra tabelværdier fastsat ud fra handeler med mindre ejendomme.

Vurderingsmyndighederne skal imidlertid ved hver vurdering ud fra bedste skøn foretage denne ekstrapolation på det foreliggende grundlag. Det må derfor forventes, at dette også sker ved de kommende vurderinger, således at man fortsat erkender, at liebhaverkøbene er karakteristiske for de mindre ejendomme, medens kravene til erhvervsrettet fornuftige muligheder må antages i højere grad at komme til udtryk i salgspriserne for store ejendomme, dersom de blev udbudt i et til statistisk behandling tilstrækkeligt omfang.

Udvalget har derfor kun som løsningsmodeller overvejet følgende:

Fastsættelse af en individuel „erhvervsværdi“ ud fra den enkelte skovejendoms muligheder.

Fastsættelse af en gennemsnitlig „erhvervsværdi“ ud fra statistisk materiale for erhvervets gennemsnitlige afkastningsevne i forhold til den gennemsnitlige ejendomsværdi.

Reduktion af ejendomsværdien med fast faktor fastsat årligt eller i forbindelse med ejendomsvurderingen for alle særskilt vurderede skove.

For alle modeller, der retter sig mod reduktion af ejendomsværdien før beskatning gælder, at nedslaget skal begrænses af ejendommens belåning.

Det kan gøres ved, at et i ejendomsværdien indrømmet nedslag begrænses til ikke at kunne overstige friværdien. I løsning (5) kan det også gøres ved, at nedslaget gives i friværdien i stedet for i ejendomsværdien.

Skovbrugets nuværende økonomiske situation med en meget lav forrentning kan muligvis være en fase i en serie af økonomiske udsving. Selv om det for vor generation vil være vanskeligt at tro på, kan man ikke helt udelukke, at priserne på træ i en kommende periode vil stige mere end omkostningerne ved skovdyrkning, især lønninger og skatter, hvorved skovbrugerhvervets økonomi vil bedres. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at stræbe mod en løsning, der er selvregulerende i den forstand, at den uden politiske indgreb tilpasser lettelser i beskatningen til erhvervets aktuelle økonomiske vilkår.

To af de ovennævnte modeller opfylder til en vis grad dette ønske, især

3. Fastsættelse af en individuel erhvervsværdi for skovejendomme

Som tidligere nævnt udarbejder statskattedirektoratet forud for hver almindelige vurdering en række standardværditabeller for hver træart og aldersklasse. Grundlaget herfor er erhvervsøkonomiske venteværdiberegninger foretaget ud fra en for alle skovejendomme fælles kalkulationsrentefod. På grund af investeringernes umådelig lange forrentningstid får størrelsen af denne rentefod stor betydning for skovens værdiansættelse. Jo højere rentefod - jo lavere ejendomsværdi.

Ved 14. og 15. alm. vurdering anvendtes 4%, ved 16. 5%. Ved vurderingen (17.) i 1981 ventes anvendt en rentefod af samme størrelsesorden. Målet med vurderingerne er som nævnt at beskrive handelsværdien, der for tiden ansættes betydeligt over den erhvervsbegrundede værdi.

For at opnå det skønnede niveau for handelsværdien er det nødvendigt at

sætte rentefoden meget lavt og evt. at tillægge den således beregnede værdi en ekstra værdi - ofte benævnt herlighedsværdi.

Alle skove over 50 ha bliver i dag individuelt vurderet ud fra disse principper med anvendelse af forstlig sagkyndig bistand, der vurderer den enkelte skovejendoms værdi i forhold til de opgivne standardtabeller.

Da disse ejendomme således allerede er vurderet individuelt hvert 4. år, vil det ikke være administrativt særlig vanskeligt at beregne en erhversværdi med en højere og mere realistisk kalkulationsrentefod. Det vil således ikke være forbundet med merarbejde af betydning at ændre vurderingen af skove, således at

- at rentefoden nedsættes til x%, og *)
- vurderingen oplyses over for ejer og skattemyndighed med to tal: ejendomsværdien (i princippet handelsværdien) og „erhversværdien” ved kalkulationsrentefoden.

På den pågældende skovejers selvangivelse optages skovenes værdi alene med erhversværdien til formuebeskatning (og evt. også til ejendomsbeskatning).

Denne individuelle ansættelse kan med det nuværende administrative apparat kun gennemføres for skove over 50 ha. Den kan imidlertid suppleres med en summarisk reduktion for de små skovejendomme beregnet som forholdet mellem gennemsnitlig ejendomsværdi og erhversværdi for de store.

4. Fastsættelse af en gennemsnitlig erhversværdi

Fastsættelse af en gennemsnitlig erhversværdi for alle skove kan gennemføres ved, at der på grundlag af regnskabsanalyser beregnes en gennemsnitlig forrentning af ejendomsværdien opgjort som hidtil. Løsningen forudsætter, at der fastsættes en acceptabel mindste gennemsnitsforrentning for skovbruget (jfr. fodnote), før skattemæssige afskrivninger og renteudgifter. Den enkelte ejendoms erhversværdi fastsættes herefter som ejendomsværdien multipliceret med forholdet mellem den ifølge analyserne opnåede og den fastsatte minimumsforrentning.

Der meddeles herefter årligt (eller hvert fjerde år) den reduktionsfaktor, hvormed den alm. ejendomsværdi for

*) Valget af rentefod har som nævnt meget stor betydning. Fastsættelsen må ske efter en omfattende gennemregning af virkningen heraf. Valget må under alle omstændigheder bero på en rimelighedsbetragtning, d.v.s. på en politisk beslutning. Rimeligheden af den fastsatte rentefod må løbende vurderes.

skov korrigeres til erhversværdien, der indgår i ejerens skatteberegning.

Forslaget forudsætter, at der kan fremskaffes anvendelige regnskabsanalyser. Dette vil formentlig være vanskeligt.

Begge disse ovennævnte løsninger har som nævnt den fordel, at den indrømmede lettelse i beskatningen løbende til en vis grad vil være i sammenhæng med de faktiske konjunkturer i skovbruget.

Den individuelle løsning (3) vil endvidere tage hensyn til den enkelte ejendoms driftsmæssige muligheder, således at lettelserne fortrinsvis gives til sådanne, der har et reelt lavt afkastningsniveau. Den summariske løsning (4) vil derimod give en relativ ens lettelse til alle skovejendomme uanset deres afkast, idet det individuelle afkast kun vil påvirke lettelserne i det omfang, ejendomsværdien i forvejen er påvirket heraf.

5. Reduktion af skovens formue-skattepligtige værdi med fast faktor

En administrativ enklere løsning vil være politisk at fastsætte en reduktionsfaktor, f. eks. omkring 50% som i Holland, hvormed værdien af skov optages i formueopgørelsen.

Dette kan ske ved, at nedslaget gives i ejendomsværdien. Størrelsen af et sådant nedslag skal dog ikke kunne overstige skovens friværdi. (Ejendomsværdi ÷ belåning).

Reduktionen kan også indrømmes som et nedslag i skovens formueskattepligtige værdi, d.v.s. direkte i friværdien.

Ulemperne er især, at skovjernes beskatning herved ikke nødvendigvis løbende er i et rimeligt forhold til deres indtjeningssevne. Det kan således tænkes, at det vil volde vanskeligheder at få faktoren ændret i forbindelse med vurderinger, der ændrer skovenes værdi meget.

Løsningen vil ligesom den ovennævnte gennemsnitsløsning give lettelse i formueskat til hele skovbruget uanset de aktuelle afkastningsmuligheder.

En lettelse i den ejendomsværdibestemte beskatning vil generelt give større incitament til opsparing af vedmasse i skoven.

Ingen af de tre løsninger (3), (4) og (5) giver direkte sikkerhed for, at de givne lettelse anvendes til langsigtet skovbrug.

Dette kan begrunde, at der i forbindelse med et nedslag stilles særlige krav til skovdrift og tilsyn. I så fald bør nedslag kun indrømmes efter ansøgning.

Såfremt nedslagsfaktoren i løsning (5) sættes til 100 vil det medføre

6. Fritagelse for betaling af formueskat af friværdien (ejendomsværdi-prioriteter) af skov

Det er klart, at denne løsning vil give den største og sikreste lettelse i formuebeskatningen af erhvervmæssigt drevet skovbrug.

Denne løsning indebærer imidlertid, at bivirkningerne må antages at blive mærkbare i form af køb af skov ikke for at drive skov, men for at slippe for formueskat.

Det vil derfor være nødvendigt at begrænse kredsen af skovejere, der kan få glæde af ordningen.

Under hensyn til udvalgets kommissorium, der pålægger udvalget at pege på løsninger, der betyder, at også skovejere bærer deres del af byrden i den nuværende økonomiske situation, finder udvalget kun at kunne anbefale denne løsning med begrænsninger.

Det vil være nødvendigt at indføre regler om ordningens anvendelse, der sikrer, at lettelserne i beskatningen ikke kommer skovejeren, men skoven til gode, således at de byrder, som skovejeren skal bære i samfundets interesse, fører til en større og bedre skovproduktion på langt sigt.

Mulighederne for sådanne begrænsninger gennemgås i det følgende.

Medens de fire foranhandlede løsninger koncentrerer sig om ændring i beskatningen ved påvirkning af størrelsen af den til beskatning optagne formue, er nedenstående behandlet muligheder for at regulere i selve den beregnede skat af formuen.

7. Ændring i overgrænsen for nedslag i formueskat hidrørende fra skovbrug

Som foran beskrevet indeholder udskrivningsloven en regel om skatteoft. Således kan der iflg. forslag til lov om ændring af udskrivningsloven m.m. (L 12), fremsat 9.10. 1980, ske nedslag i indkomstskat til staten og i indtil 60% af formueskatten, såfremt den samlede skat er over 75% af den skattepligtige indkomst. Denne ændring eller lignende bestemmelser ventes vedtaget i 1980.

De i forhold til skovlovgivningen uheldige virkninger af formueskat overfor skovbrug kan imødegås ved, at nævnte lovs § 5 udbygges således, at ejere af ejendomme, hvoraf mindst 50 ha drives som skov og plantage, efter ansøgning kan opnå yderligere nedsættelse i den del af formueskattebeløbet, der hidrører fra ubelånt ejendomsværdi af den fredskovspligtige del af ejendommen.

Den enkelte skatteydere formue er sammensat af en række enkeltposter, heriblandt ejendomsværdien af skoven,

evt. udtrykt ved værdien af aktier, anparter el. lign. Det er muligt at beregne skovejendommens forholdsmæssige del af formueskatten, idet denne kan henføres til de enkelte formuegoder i samme forhold som goderne har indbyrdes. Er der sket nedslag af formueskatten med 60%, uden at den samlede skat er nedbragt til under 75% af den skattepligtige indkomst, foreslås det, at formueskatten yderligere kan nedsættes med indtil 40% (d.v.s. resten) af den del af formueskatten, der hidrører fra skovens friværdi (ejendomsværdi ÷ belåning), dog højst til skatteloftet er nået.

Forslaget tager udgangspunkt i skovejernes samlede skattepligtige indkomst. De lettelser, der opnås i formuebeskatningen af skoven, vil derfor være afhængig af ejerens samlede indtægtsmuligheder og formueforhold iøvrigt. Den efterfølgende beskrivelse af løsningsfordele og ulemper skal ses i lyset heraf.

Løsningen indebærer, at skovejere med lavt aktuelt afkast af skoven kun opnår lettelser i formuebeskatningen, dersom det lave afkast ikke kompenseres af indtægter fra anden side.

Forslaget indebærer tillige, at skovejere, der har væsentlige indtægter uden for skovbrugserhvervet, ikke i betyden- de grad vil blive tilskyndet til at placere formue i skov, idet en relativ stor indkomst vil gøre anvendelse af ovenstående særregel for skovbrug uinteressant.

Forslaget retter sig således især mod skovejere, hvis væsentligste indtægtskilde er skovbrug, og hvis skovdrift aktuelt giver et lavt afkast.

Ved anvendelse af den foreslåede undergrænse for areal (50 ha) er det mulige sagsantal begrænset til maksimalt ca. 600 ejendomme.

Ved anvendelse af udtrykket „efter ansøgning” opnås, at ligningsmyndighederne ikke af egen drift behøver at vurdere nedslagsmuligheden for alle disse ejere, men kan nøjes med at behandle sager, hvor skovejeren selv finder formueskatten af skovejendommen tyngende.

Bivirkningerne ved forslaget antages at være væsentlig mindre end ved de øvrige nævnte forslag. Således må muligheden for nedslag i formueskatten antages kun at tilskynde store formueejere til skovkøb, dersom deres indtjening i forvejen er lav eller bliver lav gennem skovkøbet.

Det kan siges, at dette forslag er det, der mest konsekvent opfylder kravet om, at skovejerne også skal bære deres del af byrderne, idet forslaget ensidigt henvender sig til sådanne, der for tiden har et forholdsmæssigt lavt samlet afkast, medens skovejere med mere normale indtægtsforhold vil komme til at

betale formueskat på linie med alle andre.

Der findes ingen statistisk baggrund for at vurdere provenutabet ved gennemførelse af den foreslåede ændring. Ved gældende (16. alm.) ejendomsvurdering og de forventeligt vedtagne ændringer i formuebeskatningen for 1980 og 1981 vil provenutabet blive beskedent. Ved et rent skøn kan det anslås til ca. 10 mill. kr. årligt. Efter 17. alm. vurdering vil provenutabet blive større.

Det bemærkes, at forslaget vedrører modvirkning af utilsigtede virkninger af formuebeskatningen af skov i det omfang denne beskatning bidrager til en samlet skattebyrde over det forventeligt gældende skatteloft for den pågældende ejers personlige skat. Løsningen fjerner således formuebeskatningens utilsigtede modvirkning af skovlovens hensigter. Herudover indeholder løsningen ingen tilskyndelse af skovpolitisk art.

8. Henstand med formueskat, der hidrører fra skovbrug

Udgangspunktet for denne løsning er, at der ikke indføres lettelser i selve beskatningen, men i stedet ydes henstand med betalingen. Udvalget har overvejet flere modeller for en sådan henstandsordning og er kommet til, at en hensigtsmæssig form kunne være:

I lov om opkrævning af indkomst- og formueskat (kildeskatteloven) (lovbek. 443/19.10.79) indføres i forbindelse med § 89 A en bestemmelse om, at ejere af ejendomme, der drives som skove eller plantager, og som er vurderet i henhold til lov om vurdering af landets faste ejendomme § 15, og som er undergivet fredskovpligt i henhold til skovlovens § 1, kan begære henstand med formueskat af skovejendommen, svarende till de regler, der fremgår af nævnte § 89 A, stk. 2 ff. for ejerboliger.

Det bør i givet fald overvejes, om henstanden (§ 89 A) bør kunne overføres til nærtstående arvinger, der overtager skoven helt eller delvis som arv, arveforskud eller gave. Jfr. udvalgets bemærkninger om generationsskifte.

Der kan blive tale om ret store beløb i henstand, hvorfor det i givet fald må anbefales, at det offentlige i modsætning til, hvad der gælder for pensionister og ejere af fredede bygninger, sikrer sig pant i ejendommen for ubetalt formueskat. En rimelig sikkerhed og det mindst tænkelige indgreb i ejerens dispositionsret vil kunne opnås, dersom pantet placeres som en statsprioritet efter offentlige lån, men før evt. private pantebrev. Det vil dog formentlig være nødvendigt at respektere sådanne lyst inden en evt. lovs vedtagelse.

Det henstående beløb forrentes med en rente, der fastsættes under hensyn til skovbrugets forrentning af ejendoms-

værdien. Denne rente kan ligeledes indgå i det henstående beløb.

I forbindelse med sine overvejelser over, om en ordning som den her skitserede bør anbefales, har udvalget undersøgt konsekvensen af en henstand med formueskatterne for skovbrugets ejerstruktur på langt sigt under forskellige forudsætninger m.h.t. forrentning, ejendomsværdistigning, belåningsgrad m.v. for en tænkt ejendom på ca. 1000 ha. Som væsentligste udgangspunkt er taget, at henstand først søges, når skatterne ikke kan betales, d.v.s., at ejerens økonomi må antages at være således, at der er indrømmet fuldt nedslag i de i oktober 1980 fremsatte skatteloftregler.

På baggrund af disse beregninger må udvalget konkludere, at den langsigtede virkning af en henstandsordning med fast rente vil være mere eller mindre tilfældig - især afhængig af den takt, hvormed ejendomsværdien for skov stiger.

Beregningerne viser, at henstandsordningen er uegnet som middel til at inddrage andele af værdistigninger til det offentlige, idet perioder med store stigninger fører til relativ mindre belåningsgrad, medens det offentlige i perioder uden værdistigning hurtigt overtager andele af den egentlige kapital. Dersom det ønskes at kombinere lettelser i beskatning med inddragelse af værdistigning til det offentlige, må udvalget således anbefale, at der anvendes andre midler hertil end skattehenstand.

Ses henstandsordningen fra en ejers side, må det forventes, at den opfattes som en hjælp i perioder med akutte likviditetsproblemer. Imidlertid må det ventes, muligheden for langsom offentlig overtagelse på kortere eller længere sigt må tilskynde ejeren til at betale skatten, dersom det overhovedet kan lade sig gøre, f.eks. gennem hævnning af kapital i skoven. En henstandsordning vil derfor ikke umiddelbart kunne forventes at give bedre harmoni mellem beskatningen og tankerne bag skovlovgivningen. Udvalget mener derfor ikke at kunne pege på henstand som en hensigtsmæssig løsning af de i kommissori- et nævnte problemer.

9. Nedsættelse af ejendomsbeskatningen for skov

Udvalget har overvejet, om erhvervens økonomiske problemer evt. bedst kunne løses ved lettelser i ejendomsbeskatningen.

Overvejelserne, der ikke vil blive refereret i detaljer, er mundet ud i tre konklusioner:

1. Det er vanskeligt på det foreliggende grundlag at pege på områder, hvor ejendomsbeskatningen er mere byrdefuld for skovbruget end for andre

jordbrug i det åbne land. En grund hertil er, at disse skatter i modsætning til den personlige skat er en fradragsberettiget driftsudgift.

Det er klart, at man kan opnå en bedre forrentning af ejendomsværdien ved at nedsætte denne driftsudgift, hvorved der tillige vil opnås en begrænsning af tilskyndelsen til forhugning af skov. Med de nuværende gennemsnitlige skattesatser finder udvalget imidlertid ikke at kunne påpege virkninger af ejendomsbeskatningen, der generelt modvirker skovlovgivningen med betydende styrke. En forudsætning for denne konklusion vil være, at den ventede stigning i ejendomsværdierne ved 17. alm. vurdering følges af tilsvarende nedsættelse af grundskyldspromillerne, således at det nuværende beskatningsniveau ikke ændres væsentligt i forbindelse med vurderingen.

2. Skattesatserne er individuelle for primærkommunerne. Det giver en set ud fra erhvervets synspunkter - uheldig forskelsbehandling af skovejere i forskellige egne. Problemet er generelt for ejendomsbeskatning, og udvalget har ikke ment at kunne pege på nogen løsning heraf.
3. Som nævnt under afsnittet om skatteregler (vurdering) har udvalget bemærket sig den store usikkerhed, hvorved ejendomsværdiernes niveau for store skovejendomme fastsættes. Det er udvalgets opfattelse, at denne usikkerhed i værdiopgørelsen forstærkes for beskatningens vedkommende gennem reglerne for beregning af grundværdi, der direkte påvirker skattens størrelse. En mulighed for at rette herpå er indenfor gældende regler at fastsætte grundværdien med en højere grad af sammenhæng med den forstligte begundede værdi af jorden. Herved opnås, at ejendomsbeskatningen af erhvervet i højere grad løbende følger erhvervets økonomiske muligheder.

Det tilføjes, at såfremt grundskyldspromillernes niveau fastholdes uanset vurderingen i 1981, så må også ejendomsskatterne - i hvert tilfælde i visse kommuner - få et omfang, der modvirker skovlovgivningens hensigter på tilsvarende måde som formuebeskatningen. Det vil derfor kunne blive nødvendigt på et senere tidspunkt at gribe ind også på dette område.

10. Lempelser i generationsskiftebeskatningen

Under gennemgangen af materiale vedrørende privatskovbrugets økonomi er det konstateret, at den væsentlig-

ste økonomiske trussel mod eksistensen af privatejet skovbrug, især i personligt eje, er de problemer, der opstår i forbindelse med generationsskifte.

Udvalget har fundet, at de hermed forbundne problemer er af et sådant omfang og berører så mange områder, at det ikke - indenfor det givne kommissorium eller den givne tid - vil være muligt at fremkomme med færdige forslag til endelig løsning af disse problemer.

Forinden der kan gives sådanne forslag, vil det bl.a. være nødvendigt at overveje og beslutte, om samfundet fortsat ønsker en væsentlig del af skovbrugserhvervets rationelle (store) driftsenheder på private hænder.

Generationsskifterne har vist sig at være de for en skovejendom vanskeligste tidspunkter i relation til opfyldelse af skovlovgivningens tanker om langsigtet drift. Dels sker der typisk ekstraordinære vedmasse-(kapital-) hævninger i skoven, dels optages typisk lån i ejendommen, der senere bidrager til vanskelighederne med ejendommens genopbygning efter ejerskifte.

Udviklingen kan i sin yderste konsekvens føre til, at de store ejendomme - dersom de fortsat ikke tillades udstykket - vil overgå til offentlig eje. Det er imidlertid overvejende sandsynligt, at ejendommene på det tidspunkt, hvor overdragelse til det offentlige er eneste udvej, er bragt i en driftstilstand, der ikke harmonerer med ånden i skovloven, og som vil medføre driftsmæssige underskud i en lang genopbygningsfase.

En løsning på disse problemer synes mest hensigtsmæssigt at kunne gennemføres ved forskellige lempelser i generationsskiftebeskatningen (særlig indkomstskat, gave- og arveafgift).

Der kan peges på følgende områder, som især bør overvejes:

- forhold ved overgang fra personligt eje til selskabs- eller fondseje,
- afgiftslettelser ved arv/gave mod forpligtelser overfor den langsigtede skovdrift, f.eks. krav om godkendt driftsplan og en til ejendommens størrelse og karakter svarende forstlig kyndig ledelse, f.eks. i 10-års perioder svarende til gældende skovlovs regler for hugstbegrænsning efter køb af skov.

Der kan endvidere peges på, at de nævnte problemer efter oplysninger fra skovstyrelsen og skovnævnet allerede er akutte for enkelte ejendomme, hvilket har givet anledning til ønsker om udstykning og salg af dele af større samlede ejendomme. Såfremt de pågældende myndigheder fastholder den hidtidige tilbageholdenhed med tilladelser til deling af rationelle driftsenheder, må det forventes, at der kommer en del større

skovejendomme til salg indenfor nær fremtid. Det vil fremgå af foranstående gennemgang af erhvervets økonomi, at købere til sådanne store samlede skovenheder kun i begrænset omfang vil kunne findes blandt personer, der har eller vil tage skovbrug som erhverv og drive ejendommen i overensstemmelse hermed.

11. Offentlig skovdrift

Som en sidste løsning på privatskovbrugets økonomiske vanskeligheder peges på muligheden af, at staten overtager driften af skovbruget i det omfang, det løbende viser sig privatøkonomisk umuligt at opretholde en drift, der i rimeligt omfang harmonerer med landets skovpolitik. Statovertagelse kan således være alternativet til, at de økonomisk svageste skovejendomme overtages af ejere, hvis formål med skovbesiddelse ikke primært er skovdrift.

Beslutningen om, hvorvidt et hidtil privat erhverv på kort eller langt sigt bør være statsdrevet i et større eller mindre omfang, er politisk. Udvalget skal derfor indskrænke sig til at pege på nogle forhold, der har betydning for overvejelser i denne retning.

Den samlede ejendomsværdi af egentlig private skove over 50 ha ventes ved 17. alm. vurdering at blive af størrelsesordenen 2,5 milliarder kroner.

Som nævnt flere steder må en skov ejer i økonomiske vanskeligheder antages at reagere ved overbenyttelse af produktionsapparatet i en kortere eller længere periode forud for et eventuelt endeligt sammenbrud. Efter et sådant sammenbrud vil skoven i reglen have en karakter, der må forudsætte en langvarig efterfølgende opbygning. Dersom staten ønsker at overtage en større del af det private skovbrug, er det derfor ikke hensigtsmæssigt i forhold til skovlovgivningens tanker om langsigtet, stabil drift at forudsætte, at overtagelser sker i forbindelse med sådanne økonomiske sammenbrud.

Selvom der ikke træffes beslutninger om en større statsdrift som et mål i sig selv, vil det i den kommende tid antageligt blive nødvendigt at tage stilling til enkeltsager, hvor større ejendomme allerede er presset økonomisk. I disse sager vil man typisk skulle tage stilling til, i hvilket omfang der af hensyn til den fremtidige skovproduktion kan gives dispensationer til udstykning af hidtil rationelle enheder.

Hvad enten udgangspunktet er løsning af akutte problemer, eller der er tale om en tilsigtet større statsandel af skovbrugserhvervet, må man gøre sig klart, at en passiv afventen af økonomiske sammenbrud vil modvirke statens hensigter i skovlovgivningen om et langsigtet skovbrug.

Såfremt der fremkommer et ønske om statsovertagelse, bør dette - af hensyn til ejendommenes fremtidige drift - ske ved, at staten går ind i den frie handel med skov med bevillinger af passende størrelse.

Såfremt det besluttet, at staten bør være mere aktiv på dette område, vil en årlig rammebevilling eller et rådighedsbeløb til hurtig disponering være nødvendig.

Det tilføjes, at tinglysning af forkøbsret til staten for „frie jorder”, herunder skov, der ikke er samnoteret med landbrug, for tiden overvejes i landbrugsministeriet og miljøministeriet. En eventuel „udrykningspulje” bør, dersom den besluttet oprettet, indgå i disse overvejelser.

Foranstående er gennemgået en række mulige indgreb i skovbrugets nuværende forhold. Løsningerne er i over-sigt følgende:

Tilskud til skovdrift.

Nedbringelse af handelsprisen for skov.

Ændringer i vurderingspraksis.

Fastsættelse af en erhvervsværdi af skov til beskatning, individuelt eller gennemsnitligt.

Reduktion af skovens formueskattepligtige værdi med fast faktor.

Fritagelse for formueskat.

Ændring i loft for fradrag i formueskat som følge af lav indkomst.

Henstand med formueskat.

Lempelser i ejendomsbeskatning.

Lempelser i generationsskiftebeskatningen.

Statsdrift.

Ved flere af disse løsninger er peget på, at en forbedring af erhvervets kår kan få afsmittende virkning i form af øget efterspørgsel og øgede priser på skov, hvilket igen forstærker problemerne.

Der skal derfor peges på, at en lettelse kan suppleres med bestemmelser for anvendelse af den ydede støtte/nedslag - bestemmelser, hvis sigte primært kan være at tilskynde yderligere til god skovdrift - eller den kan gøres selektiv, således at den begrænses til skovejendomme, der drives med primært sigte på erhverv, og da kun sådanne, der har en størrelse (værdi), der medfører, at formueskatten er af en vis betydning for driftsresultatet.

Som en mulig løsning peges på, at der gives lettelse efter følgende retningslinier:

1. Lettelser gives alene for fredskovspligtige ejendomme.
2. Lettelser indrømmes af ligningsmyndigheden efter ansøgning fra ejeren.
- 3a. Lettelser gives alene for ejendom-

me større end 50 ha.

- 3b. Lettelser gives alene for ejendomme med en formueværdi af det skovbevoksede areal større end mindstegrænsen for formuebeskatning af den samlede personlige formue (1980: 1 mill. kr. og derover).
4. Lettelser indrømmes kun for erhvervsmæssigt skovbrug.

Til disse punkter bemærkes:

ad 1.

Kun fredskovspligtigt areal er omfattet af skovlovens påbud om vedvarende god skovdrift. Det synes rimeligt at begrænse lettelse til at omfatte de skove, hvor dette påbud forhindrer konvertering til anden benyttelse. Ikke fredskovspligtig skov vil efter ejerens ønske normalt (erstatningsfrit) kunne pålægges fredskovspligt, dersom jorden skønnes egnet til skovdrift.

Ved at fastholde krav om fredskovspligt som betingelse for lettelse opnås tillige, at arealet automatisk er underlagt miljøministeriets tilsyn efter skovloven.

Oplysning om fredskovspligt fås ved en udtalelse fra statens tilsyn med de private skove.

ad 2.

Ansøgning indgives med selvangivelsen sammen med en redegørelse for opfyldelse af punkterne 1, 3 og 4. Lettelse kan indrømmes for et år ad gangen eller for en periode, jfr. nedenfor.

ad 3a.

Antallet af mulige ansøgninger vil være ca. 600, men lettelse vil komme ca. 2/3 af det privatejede skovareal til gode. Denne arealgrænse anvendes i forvejen i skovlovgivningen.

ad 3b.

Formueværdien beregnes som den fredskovspligtige ejendoms værdi minus restgæld på prioriteter. Ved at sætte denne grænse vil antallet af mulige ansøgninger blive under 400 på landsbasis.

ad 4.

Bedømmelsen af, om en skovejendom drives erhvervsmæssigt, forudsættes at bero på en udtalelse fra statens tilsyn med de private skove. Ved udfærdigelse af en sådan udtalelse skal tilsynet lægge vægt på

om skovens jordbund og forhold iøvrigt er egnede til erhvervsmæssigt skovbrug på kortere eller længere sigt,

om den til skoven knyttede ledelse - ejendommens størrelse taget i betragtning - må antages at have en passende forstlig uddannelse,

om skoven drives efter den til enhver tid gældende opfattelse af „god skovdrift”, herunder om hugstens størrelse står i rimeligt forhold til skovens vedmasse og tilvækst.

Hvor lettelsen anbefales af skovtilsynet, kan dette ske for et år ad gangen eller for en periode. Ved lettelse for en længere periode skal foreligge en af en fagkyndig person udarbejdet driftsplan, som ejeren forpligter sig til at følge, og i den anledning forpligter sig til at underlægge sig udvidet tilsyn om planens overholdelse, herunder den årlige hugsts størrelse. Det udvidede tilsyn kan have karakter som en forlængelse af skovlovens 10-årige tilsyn ved ejerskifte.

Udvalget har overvejet, om der i lighed med landbrugslovens regler kan stilles betingelser med hensyn til, at ejeren skal have sin væsentligste indkomst (over 50%) fra jordbrug. Dette er imidlertid mindre heldigt i de tilfælde, hvor en skovejendom er i en opbygningsfase med skæv aldersfordeling, f. eks. som følge af stormfald.

Udvalget er kommet til den konklusion, at et sådant krav ikke vil kunne administreres, dels på grund af selvskabseje i skovbruget, dels som følge af den for skovbrug karakteristiske variation i afkastningsmulighederne affødt af tidligere ejeres investeringer eller mangel på samme.

Betingelserne kan anvendes under et eller i forskellige kombinationer.

På det foreliggende grundlag skønnes, at begrænsninger som angivet kan gennemføres uden udvidelse af det administrative apparat, dels fordi sagsantallet vil blive meget begrænset, dels fordi skovstyrelsen i forvejen fører et fysisk tilsyn med de pågældende ejendomme. Man kan dog ikke udelukke, at særligt mange sager ved enkelte tilsynskredse kan begrunde øget medhjælp på enkelte tilsynskontorer. Dersom sagsantallet ikke begrænses til de større ejendomme, men kommer til at omfatte udvidet kontrol med skov i almindelighed, d.v.s. alle ca. 26.000 private ejendomme, har skovstyrelsen tidligere skønnet et behov for ca. 25 medarbejdere, hovedsageligt forstligt uddannede. □

Produktion:

Dansk tømmer:
brædder og lægter

Købes:

Nåletræ
til bygningstømmer.

I/S SKÆRBÆK SAVVÆRK

v/Chr. Dahl & Co. . 7400 Herning . Tlf. (07) 12 41 88

NÅLETRÆ

til bygningstømmer og master købes.

St. Hjælland Savværk og Imprægneringsanstalt

Hjælland . 7362 Hampen - Telefon (06) 86 91 00

ET DANSK KVALITETSPRODUKT

TIGER

SIKKERHEDSFODTØJ

Godkendt af
Arbejdstilsynet

Dess. 400 Skovstøvle

Sko - Sandaler - Støvler
Træsko - Træskostøvler

K. K. KNUDSEN
SKOFABRIK

TIGER SUPERFLEX

Søren Eriksensvej 15 - 5270 Odense N
Tlf. (09) 13 23 13

**Junckers gir de fleste
råd til træ i hjemmet..**

Junckers Industrier A/S, 4600 Køge. Tlf. 03-65 18 95

Vælg den rigtige PARTNER

Forhandlere:

STORKØBENHAVN

København: H.P. Vangskov ApS
Aldersrogade 6B. Tlf. 01-18 38 11

SJÆLLAND

Helsingør: Haveudstyr
v/ Gerner Hansen, Fredgårds-
vej 2. Tlf. 03-29 42 85

Hertfølge: Leif Ebbe, Færøvej 2.
Tlf. 03-67 45 66

Hillerød: Mekaniker Kaj Nielsen,
Gadevang. Tlf. 03-26 69 62

Holme Olstrup: Vepa ApS
Toksørd. Tlf. 03-76 22 82

Kalundborg: A. Jensen Salg &
Service, Slagelsevej.
Tlf. 03-51 05 89

Mørkov: T.P. Motorservice
Skamstrupvej 79. Tlf. 03-47 59 32

Næstved: Dansk Skovkontor
Postbox 1. Tlf. 03-80 01 10

Slagelse: Kurt Holm
Kalundborgvej 88. Tlf. 03-52 65 60

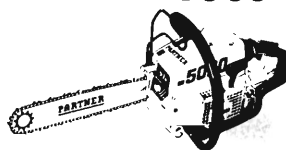
Værløse: Sølvning Skovservice,
Kirke Værløsevej 42. Tlf. 02-48 09 37

LOLLAND OG FALSTER

Nakskov: Mek. Arne Mogensen,
Halsted. Tlf. 03-93 91 88

Nykøbing F.: Vilh. Rasmussen
Gåbensvej 70, Kraghave.
Tlf. 03-85 11 09

PARTNER 5000

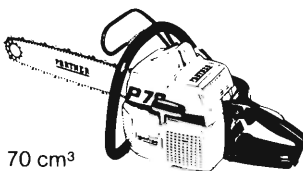
Ny ergonomisk udformning gør den smidig og velfalanceret både ved fældning, opskæring og kvistning. Den stærkeste motor af alle letvægtssave.

PARTNER P55

P55 er saven for den professionelle skovarbejder. Driftssikker, velfalanceret og let at arbejde med.

PARTNER P70

70 cm³ motor og beregnet for den skovarbejder der arbejder i blandet skov, stort og småt.

PARTNER P100

Saven til storskovning og i øvrigt til virkelig hårdt arbejde. Motoren er på 6 HK (DIN). Kan leveres med 30" sværd.

JYLLAND

Beder: Beder Motorcenter
Lundevejen 85. Tlf. 06-93 63 67

Esbjerg: Dremo ApS,
Håndværkervej 9, Sædding.
Tlf. 05-15 36 00

Hampen: Firma R. Keilstrup,
Tlf. 05-77 51 16

Horsens: Horsens Værktøjs-
magasin, Hede Nielsensvej 2.
Tlf. 05-62 62 11

Jelling: Impuls,
Gormsgade 17. Tlf. 05-87 12 98

Nørresundby: Skovværktøj ApS,
Thistedvej 100. Tlf. 08-17 27 33

Randers: Jydens Plæneklipper-
Service, Århusvej 51.
Tlf. 06-42 49 03

Ringkøbing: Smedegades Motor-
værksted, v/ Arne Kristensen.
Tlf. 07-32 09 92

Vejle: H.D. Maskiner og moto-
rer ApS, Pakhusgade 15.
Tlf. 05-83 83 00

Viborg: Viborg Plæneklipper-
Service, Bøsemagervej 3.
Tlf. 06-62 53 74

Åbenrå: Sønderjysk Partner
Service, Løgumklostervej 121.
Tlf. 04-62 46 70

FYN

Odense: Hansen & Kiilsholm,
Skibhusvej 51. Tlf. 09-11 75 32

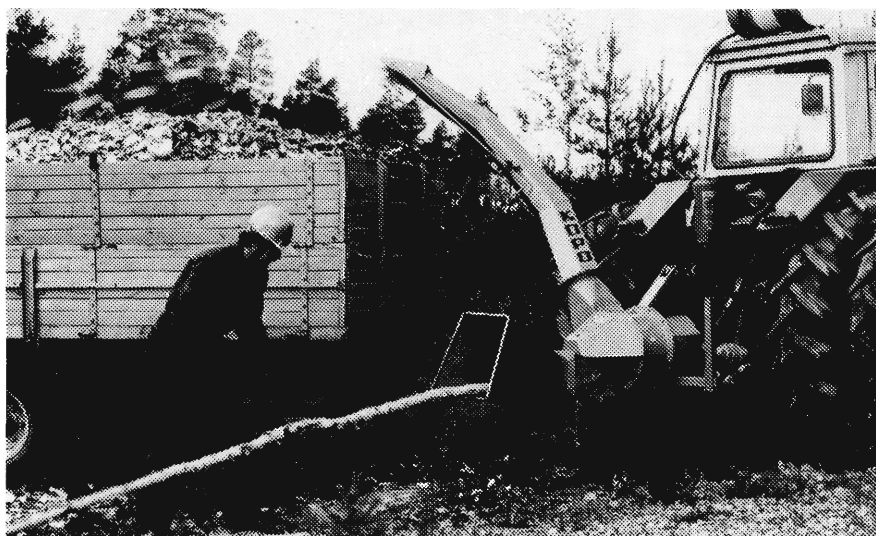
Tranekær: Mek. Poul Olsen,
Bygaden 74, Tullebølle.
Tlf. 09-50 12 72

BORNHOLM

Rønne: Scooter-Centralen,
Vimmelskafet 26.
Tlf. 03-95 21 76

Østermarie: Buskegård Skovmateriel,
v/ Carl Martin Nielsen, Buskevej 8.
Tlf. 03-97 04 34

Sådan omdannes træaffald i skove og parker til brænde

KOPO STORFLISHUGGER PH 10

Hugger grene, kviste og affaldstræ til brændsel med stor hastighed. Træet hugges i flis, som tørrer hurtigt, tåler at lagres og brænder godt.

Teknisk data:

Vægt 220 kg. Max. træ diam. 145 mm.
Flis længde 70-80 mm. Kapacitet
10-20 m³/time flis. Indføringshastighed
0,5-0,8 m/sek. Kraftbehov 20-60 kW.
Traktor, 600-1000 o/m.

F.L.Bie /

Valdemarsgade 14
1665 København V
Tlf. (01) 31 31 41

Edwin Rahrsvej 50
8220 Århus/Brabrand
Tlf. (06) 26 16 11

Sådan vil vi bekæmpe ukrudtet i pyntegrønt.

Denne annonce handler om at bekæmpe ukrudtet og løvtræopvækst i bl.a. nordmannsgran. Det er faktisk en sprøjteplan, så du kan rive siden ud og gemme den.

Det begynder med Holtox F.

Det første navn på sprøjteplanen er Holtox F. Det kan du anvende allerede fra anlægsåret i skovkulturer af bøg, eg, cypres, nobilis, omorika, rødgran, sitkagran, thuja. Og så selvfølgelig nordmannsgran. Normalt skal du anvende 10-16 ltr. Holtox F pr. ha i 3-500 ltr. vand, afhængigt af hvor kraftig ukrudtsbestanden er, og hvilken jordtype der er.

Skovkulturer tåler bredsprøjtning indtil knopbrydningen. I nye plantninger skal jorden være trådt eller faldet godt til inden sprøjtningen. Du opnår den bedste virkning ved at sprøjte i marts, når vinterfugtigheden stadig er i jorden. Hvis du sprøjter sidst i april eller maj er det vigtigt, at jorden er fugtig efter regn.

Holtox F er effektivt overfor de fleste ukrudtsarter incl. græs. Lyse- og knopsiv væksthæmmes, mens bregner, brombær, hindbær, tidsler og træopvækster ikke påvirkes synligt ved den normale dosering.

Og fortsætter med Velpar®

Ud over i nordmannsgran kan Velpar anvendes i skovfyr, bjergfyr, østrigsk fyr, nobilis, grandis, rødgran og sitkagran. Og Velpar kommer ind i billedet, når beplantningen er 2-4 år gammel. Eller sagt på en anden måde: Når de mere hårdføre ukrudtsarter, som Holtox F ikke kan klare, begynder at få overtaget, kan man gå ind i kulturen og rydde op med Velpar. (Det er vigtigt at beplantningen er veletableret og har produceret et sæt kraftige årsskud).

Velpar er også effektivt overfor de mere hårdføre ukrudtsarter f.eks. bjerggrørhvene, mosebunke, hindbær og brombær, ligesom det også kan tage sig af løvtræopvækst.

Mod græs og urteagtig ukrudt er doseringen for Velpar 1,5-2,0 kg i ca. 400 ltr. vand pr. ha. Mod hindbær og brombær 2-3 kg i ca. 400 ltr. vand pr. ha.

Sprøjteresultatet bliver bedst, når ukrudtet er i vækst, men behandlingen skal ske inden knopbrydningen. Pas iøvrigt på ikke at sprøjte på følsomme træers rodnet, hvis de skal bevares.

Holtox F, der er det mest skånsomme middel af disse to, kan altså holde ukrudtet godt på afstand de første år. Og når - eller hvis - ukrudtet begynder at få magten, kommer Velpar ind i billedet et enkelt år for at få ryddet op.

® Varemærke registreret af E. I. du Pont de Nemours & Co. (Inc.), USA.

Nokia går sikkert frem i Danmark...

Fordi Nokias pasform, design og kvalitet er helt i top. Og fordi Arbejdstilsynet har givet Nokia sikkerhedskvalifikationerne 3 og 3 S.

Nokia Mainer-Jyry

– allroundstøvle for industri, byggeri og brandvæsen

Håndgjort.
Stålskjold over tåparti.
Mellemsål af stål.
Behagelig at ha' på i såvel varme som kulde.
Sålmønstrer giver sikkert fodfæste.
Bredt refleksbånd i skaft. Skaftøjde 37-43,5 cm.
Vægt 2,6 kg/par i str. 42.
Rummelig sort/gul støvle i str. 39/48.
Godkendt af Arbejdstilsynet i kls. 3 S. Opfylder Brandinspektionens sikkerhedsnormer.

Nokia Logger

– for skovarbejdere

Håndgjort.
Nylonvæv beskytter mod motorsaven.
Behagelig at ha' på såvel i varme som kulde.
Sålmønstrer beredt til montering af pigge.
Stålskjold over tåparti.
Forsynet med refleksbånd og snøring i skaft.
Skaftøjde 31-38 cm.
Vægt 2,6 kg/par i str. 43. Rummelig blå/orange støvle i str. 38/48.
Godkendt af Arbejdstilsynet i kls. 3.

Nokia Isowork

– allroundstøvle i læder for skov-, metalindustri- og lastningsarbejdere samt chauffører o. lign.

Håndgjort.
Cellgummiisolering i tåparti og sål.
Stålskjold over tåparti.
Sålmønstrer beredt til montering af pigge.
Skaftet fremstillet i vandafvisende specialbehandlet sort læder.
Rummelig støvle i str. 38/48.
Skaftøjde 30-37 cm.
Vægt ca. 2 kg/par i str. 42. Isowork er godkendt af Arbejdstilsynet i kls. 3.

Nokia Forest X

– ny snørestøvle m/læderskaft for skov- og transportarbejdere

Håndgjort. Cellgummiisolering i foden.
Stålskjold over tåparti. Sålmønstrer er beredt til montering af pigge. Fast pløs m/tæt snøring. Antibakteriebehandlet.
Skaftøjde 23-27,5 cm.
Vægt ca. 1,9 kg/par i str. 43. Godkendt af Arbejdstilsynet i kls. 3.

Rekvirer brochure hos:

Generalimportør for Danmark

N. K. P. SKO A/S

7760 Hurup, Thy - Tlf. 07-95 15 00

Grossister:

DANSK SKOVKONTOR A/S
Tlf. 03-80 01 10

TIGER SUPERFLEX
Tlf. 09-13 23 13

OPTI-SAFE ApS
Tlf. 01-26 12 18

Nokia er sikkerheds-
fodtøj til enhver
arbejdsplads

De skulle også prøve at sætte Dem op i en brunett mini, så opdager De een af årsagerne til, at den er blevet den store salgssucces i Sverige, i Finland, i Norge og i Storbritannien.

De skal se den arbejde på de meget våde jorder, vi slås med i denne sæson, så finder De en anden fordel ved brunett mini.

Sammenlign med andre maskiner! Og De vil se, at ved maskininvestering er brunett mini meget påtrængende, også i det kombinerede land- og skovbrug.

Vi arrangerer gerne en forevisning.

Skovmaskiner Langaa ApS

8870 Langå - tlf. (06) 46 14 11

Udenfor normal arbejdstid:

Axel Dybbroe 06 - 37 15 70
Erik Dybbroe 06 - 46 14 11

Svend Meldgaard 06 - 44 52 75
værkfører